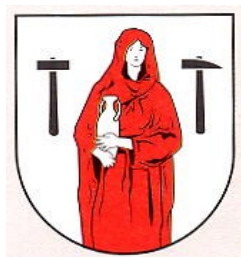

KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB
OBCE Ľubietová
2024 - 2029

Obsah

Zoznam použitých skratiek.....	3
Príhovor starostu.....	4
Úvod	5
Teoretická časť.....	6
1.SOCIÁLNE SLUŽBY, KOMUNITA, KOMUNITNÉ PLÁNOVANIE.....	6
2. CIELE, ZÁSADY A PRINCÍPY KOMUNITNÉHO PLÁNOVANIA	8
3.SUBJEKTY KOMUNITNÉHO PLÁNOVANIA.....	9
4. LEGISLATÍVNE NORMY A STRATEGICKÉ DOKUMENTY	11
5. KOMPETENCIE OBCE V OBLASTI POSKYTOVANIA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB.....	12
Analytická časť.....	14
6. ANALÝZA SOCIOLOGICKÝCH ÚDAJOV	14
7. ANALÝZA SÚČASNÉHO STAVU V OBLASTI POSKYTOVANIA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB	21
8. SWOT ANALÝZA	24
STRATEGICKÁ ČASŤ.....	29
Realizačná časť	32
Monitorovanie a hodnotenie	42
Záver	44

Zoznam použitých skratiek

EÚ – Európska únia

KPSS – komunitný plán sociálnych služieb

OcÚ – obecný úrad

OcZ – obecné zastupiteľstvo

PHRSR – program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja

SODB, SODB 2021 – Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2021

SR – Slovenská republika

ŠÚSR – Štatistický úrad Slovenskej republiky

ŤZP – ťažko zdravotne postihnutí

UoZ – uchádzač o zamestnanie

ÚPSVaR – Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny SR

VÚC – vyšší územný celok

VZN – všeobecné záväzné nariadenie

Príhovor starostu

Vážení občania obce Ľubietová,

základnou úlohou obce je starostlivosť o všestranný rozvoj a potreby svojich obyvateľov.

Solidarita a spolupatričnosť patria neoddeliteľne k základným princípom spoločnosti, ktorá sa chce ďalej rozvíjať.

Zákon o sociálnych službách ukladá samosprávam povinnosť plánovať sociálne služby na základe komunitného plánovania. Komunitný plán je nástroj, ktorý zisťuje nedostatky v oblasti poskytovania sociálnych služieb, poukazuje na potreby občanov, hľadá riešenia ich sociálnych potrieb a stanovuje priority budúceho rozvoja.

V rámci prípravy Komunitného plánu sociálnych služieb obce Ľubietová na roky 2024 – 2029 sme oslovili všetkých, ktorí v sociálnych službách pracujú na úrovni obce či regiónu. Do procesu sa mohol zapojiť každý obyvateľ obce, a to prostredníctvom dotazníkového prieskumu alebo účasťou v niektorej z troch pracovných skupín. Výsledkom 6 mesačnej práce a diskusií je nielen určenie stratégie rozvoja sociálnych služieb v obci, ale najmä vytvorenie priestoru pre spoluprácu samosprávy s ostatnými organizáciami pôsobiacimi v sociálnej oblasti nie len v obci ale i v regióne. Vďaka tomu je možné identifikovať problémy a spoločne hľadať riešenia s aktívnym zapojením vás, obyvateľov obce. Myslím si totiž, že sociálna starostlivosť, podobne ako vytváranie podmienok pre kvalitný život v našej obci, nie sú len otázkou úzkej skupiny odborníkov, ale sú výsledkom angažovanej práce a zapojenia sa do riešenia vecí verejných, ktoré sa týkajú každého občana našej obce.

Predmetný Komunitný plán sociálnych služieb obce Ľubietová na roky 2023 – 202 je ambiciózny, nie však nereálny. Úspešnosť jeho realizácie bude závisieť nielen od obce, ale aj od aktívnej spolupráce všetkých ostatných účastníkov. Nemenej dôležité je tiež zabezpečiť dostatočné finančné prostriedky potrebné na realizáciu jednotlivých aktivít.

Verím, že aj vďaka Komunitnému plánu sa nám bude dariť adresnejšie a efektívnejšie využívať dostupné finančné zdroje tam, kde je to potrebné a dôležité. Dokument je podkladom nielen pre odborníkov, ale pre všetkých obyvateľov obce Ľubietová.

Ďakujem všetkým, ktorí sa podieľali na realizácii tohto Komunitného plánu sociálnych služieb, a želám si, aby nebol iba formálne schváleným dokumentom, ale aj výzvou, ktorá nám má pripomenúť, že každý obyvateľ našej obce je dôležitý a každý z nás stojí pred úlohou aktívne sa zapojiť do vytvárania novej budúcnosti našej obce..

Ing. Pavel Zajac

Úvod

Komunitný plán sociálnych služieb obce Ľubietová na roky 2024 – 2028 (ďalej aj ako „KPSS“ alebo „komunitný plán“) je strategický dokument, ktorý logicky nadväzuje na Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Ľubietová na roky 2023 – 2030 (ďalej aj ako „program rozvoja“), pričom spomedzi troch oblastí – hospodárskej, sociálnej a environmentálnej, na ktoré sa program rozvoja zameriava, je komunitný plán orientovaný výhradne na sociálnu oblasť, predovšetkým na oblasť poskytovania sociálnych služieb. Zatiaľ čo v programe rozvoja je každá z 3 oblastí špecifikovaná iba prostredníctvom základných informácií a súvislostí, komunitný plán rozpracováva detailnejšie existujúci stav a potreby týkajúce sa oblasti poskytovania sociálnych služieb. Vzhľadom na rozsah programu rozvoja, ktorý je limitovaný metodikou, nie je možné v tomto základnom strategickom dokumente obsiahnuť celú problematiku všetkých troch vytyčených oblastí, preto je každá ďalej rozpracovávaná v ďalších, parciálnych dokumentoch. Pre sociálnu oblasť je jedným z takýchto dokumentov práve komunitný plán sociálnych služieb. Proces tvorby komunitného plánu ako aj jeho následné aktualizácie možno súhrnne označiť za **komunitné plánovanie**.

Komunitné plánovanie predstavuje jednu zo základných metód riadenia rozvojových procesov, vďaka ktorej je možné sociálne služby naplánovať tak, aby zodpovedali lokálnym špecifikám a potrebám konkrétnej skupiny občanov. Komunitné plánovanie možno chápať tiež ako otvorený proces zisťovania potrieb a zdrojov, resp. ako proces hľadania najlepších riešení v oblasti sociálnych služieb. Výsledkom komunitného plánovania je **komunitný plán**, ktorý opisuje súčasnú situáciu v oblasti poskytovania sociálnych služieb na jednej strane a pomyselný, ideálny stav na druhej strane, pričom tento ideálny stav vznikol ako výsledok konfrontácie neobmedzených potrieb s obmedzenými možnosťami.

Povinnosť obce mať vypracovaný komunitný plán vychádza zo **Zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov**. Okrem toho KPSS vychádza z viacerých legislatívnych noriem, strategických dokumentov a nariadení, ktorých zoznam uvádzame v časti venovanej východiskám KPSS. Komunitný plán obce Ľubietová na aktuálne plánovacie obdobie bol vypracovaný za pomoci predstaviteľov a obyvateľov obce, poskytovateľov sociálnych služieb ako aj odborníkov a organizácií pôsobiacich v obci. Vďaka spolupráci viacerých strán je komunitný plán verným odrazom skutočnosti umožňujúcim samospráve lepšiu orientáciu v potrebách obyvateľov, čo prispeje k ich rýchlejšiemu a efektívnejšiemu naplneniu.

Predkladaný komunitný plán pozostáva zo štyroch hlavných častí. V rámci **teoretickej časti** je špecifikovaná podstata sociálnych služieb a komunitného plánovania, sú tu uvedené základné črty ako aj subjekty komunitného plánovania a tiež legislatívne normy a strategické dokumenty, z ktorých KPSS vychádza. V analytickej časti je uvedený podrobný súčasný stav v sociálnej oblasti, analyzujú sa socio-demografické kvantitatívne údaje a jednotlivé kategórie cieľových skupín. Taktiež sa analyzujú dostupné sociálne služby poskytované v obci a sumarizujú silné a slabé stránky, príležitosti a hrozby pre obec (tento rozbor je nazývaný aj SWOT analýza). V **strategickej časti** je definovaná vízia obce a sú tu navrhnuté konkrétne opatrenia na jej dosiahnutie, ako aj rozpočet potrebný na realizáciu navrhnutých opatrení. Realizačná časť bližšie vysvetľuje časový harmonogram realizácie KPSS, hodnotenie a monitorovanie činností počas ich priebehu. V prípade, že sa samospráva bude držať cieľov, postupov a termínov zvolených v komunitnom pláne, existuje vysoký predpoklad rastu kvality, rozšírenia portfólia a zvýšenia adresnosti sociálnych služieb v obci Ľubietová.

Teoretická časť

1. SOCIÁLNE SLUŽBY, KOMUNITA, KOMUNITNÉ PLÁNOVANIE

Sociálne služby možno charakterizovať ako súhrn širokého spektra činností, prostredníctvom ktorých je poskytovaná pomoc ľuďom nachádzajúcim sa v nepriaznivej sociálnej situácii, ak si sami nedokážu zabezpečiť základné životné potreby alebo potrebujú pomoc z iných vážnych dôvodov. Podstatou sociálnych služieb je zabezpečiť osobám určitý životný štandard, ale aj zmiernovať rozdiely v príjmoch či v sociálnom postavení.

Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov definuje **podľa druhu** sociálnej služby nasledujúce sociálne služby, ktoré je možné poskytovať a prijímať na území Slovenska:

A. sociálne služby krízovej intervencie, ktorými sú:

1. terénna sociálna služba krízovej intervencie,
2. poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach, ktorými sú:
 - 2.1. nízkoprahové denné centrum,
 - 2.2. integračné centrum,
 - 2.3. komunitné centrum,
 - 2.4. nocľaháreň,
 - 2.5. útulok,
 - 2.6. domov na polceste,
 - 2.7. zariadenie núdzového bývania,
3. nízkoprahová sociálna služba pre deti a rodinu.

B. sociálne služby na podporu rodiny s deťmi, ktorými sú:

1. pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa,
2. pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa v Zariadení dočasnej starostlivosti o deti,
3. služba na podporu zosúladzovania rodinného života a pracovného života,
4. služba na podporu zosúladzovania rodinného života a pracovného života v Zariadení starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa,
5. služba včasnej intervencie.

C. sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku, ktorými sú:

1. poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach pre fyzické osoby, ktoré sú odkázané na pomoc inej fyzickej osoby a pre fyzické osoby, ktoré dovŕšili dôchodkový vek, ktorými sú:
 - 1.1. zariadenie podporovaného bývania,
 - 1.2. zariadenie pre seniorov,
 - 1.3. zariadenie opatrovateľskej služby,
 - 1.4. rehabilitačné stredisko,
 - 1.5. domov sociálnych služieb,
 - 1.6. špecializované zariadenie,
 - 1.7. denný stacionár,

2. domáca opatrovateľská služba (ďalej len „opatrovateľská služba“),
3. prepravná služba,
4. sprievodcovská služba a predčitateľská služba,
5. tlmočnická služba,
6. sprostredkovanie tlmočnickej služby,
7. sprostredkovanie osobnej asistencie,
8. požičiavanie pomôcok.

D. sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií, ktorými sú:

1. monitorovanie a signalizácia potreby pomoci,
2. krízová pomoc poskytovaná prostredníctvom telekomunikačných technológií.

E. podporné služby, ktorými sú:

1. odľahčovacia služba,
2. pomoc pri zabezpečení opatrovníckych práv a povinností,
3. poskytovanie sociálnej služby v dennom centre,
4. podpora samostatného bývania,
5. poskytovanie sociálnej služby v jedálni,
6. poskytovanie sociálnej služby v práčovni,
7. poskytovanie sociálnej služby v stredisku osobnej hygieny.

Vyššie uvedené sociálne služby možno účelne a vhodne spájať.

Z hľadiska formy poskytovania rozlišuje zákon o sociálnych službách sociálne služby ambulantné, terénne a pobytové. **Ambulantná forma** sa poskytuje fyzickej osobe, ktorá dochádza, je sprevádzaná alebo je dopravovaná do miesta sociálnej služby. **Terénna forma** sa poskytuje fyzickej osobe v jej prirodzenom sociálnom prostredí alebo v jej domácom prostredí, prípadne prostredníctvom terénnych programov. Pobytová forma sa poskytuje, ak súčasťou sociálnej služby je ubytovanie. **Pobytová** sociálna služba sa poskytuje ako celoročná sociálna služba alebo týždenná sociálna služba.

Pre objasnenie podstaty komunitného plánovania sociálnych služieb je potrebné charakterizovať pojem **komunita**. Ide o skupinu osôb, pre ktorú je príznačný určitý znak alebo súbor znakov, pričom tieto sú vo všeobecnosti vnímané ako typické. Obec, mesto, mestská časť sa považujú za základnú občiansku komunitu. Osoby žijúce na území jednej samosprávy majú spoločné bydlisko, využívajú tú istú infraštruktúru a do istej miery majú aj príbuzné potreby. Samospráva v záujme občanov vstupuje do kontaktu so štátom, a tak vzniká spleť vzťahov: samospráva – štát, samospráva – občan, štát – občan, pričom jasne definované vzťahy medzi týmito subjektmi môžu byť výrazne dynamizujúcim prvkom rozvoja celého systému sociálnej starostlivosti. Vo vzťahu štát – samospráva bola samosprávam udelená povinnosť mať vypracovaný komunitný plán sociálnych služieb ako základný nástroj komunitného plánovania.

Komunitné plánovanie poskytuje odpoveď na otázku, aké sociálne služby a v akom rozsahu je potrebné vytvoriť na určitom území, ako by tieto služby mali byť rozmiestnené a aké personálne, materiálne a finančné zdroje sú na to k dispozícii. Uvažovanie nad týmito súvislosťami je významné z hľadiska uspokojovania súčasných, ale aj prognózovania budúcich sociálnych potrieb, zvyšovania kvality života obyvateľov či prognózovania tvorby pracovných miest. S ohľadom na dynamické, neustále sa meniace prostredie je náročné naplánovať niektoré procesy a s nimi súvisiace finančné náklady presne,

avšak podstatou komunitného plánovania je ich aspoň odhadnúť, pretože inak by bolo konanie samosprávy v tejto oblasti nekoordinované a neefektívne.

V kontraste s uvedeným je snaha o poskytovanie:

- väčšieho množstva sociálnych služieb,
- širšej škály sociálnych služieb,
- kvalitnejších sociálnych služieb,
- sociálnych služieb, ktoré budú bližšie k občanom, a práve takto fungujúci systém zabezpečí komunitné plánovanie a konanie samosprávy v súlade s ním.

2. CIELE, ZÁSADY A PRINCÍPY KOMUNITNÉHO PLÁNOVANIA

Komunitné plánovanie má svoje opodstatnenie z viacerých dôvodov. Predovšetkým, umožňuje samospráve riadiť procesy v sociálnej oblasti efektívne. Tento benefit je však iba parciálny. Konečným **cieľom komunitného plánovania je:**

- posilňovať sociálnu súdržnosť obyvateľov,
- predchádzať sociálnemu vylúčeniu a sociálnej izolácii ohrozených jednotlivcov a skupín,
- opäť začleniť do komunity tých, ktorí stoja na jej okraji a v niektorých prípadoch vyvolávajú strach a neistotu, či dokonca predstavujú hrozbu pre iných obyvateľov.

Aby komunitné plánovanie nebolo samoučelné a bolo využiteľné v reálnom živote a prinášalo očakávané pozitívne efekty, mali by byť pri vypracovaní komunitného plánu dodržané tieto zásady:

- potreby a rozvojové priority v oblasti sociálnych služieb musia byť stanovené obyvateľmi, ktorí žijú v danej lokalite a ktorých sa plánovanie týka;
- všetky plánované a realizované procesy sú vzájomne previazané, korešpondujú, podporujú sa a vzájomne sa nevyklučujú;
- zvyšovanie kvality sociálnych služieb musí byť považované za dôležité a žiaduce a musí byť významnou súčasťou miestnej politiky;
- rozvoj oblasti sociálnych služieb je založený na presvedčení o jedinečnosti, hodnote a dôstojnosti každého užívateľa sociálnych služieb.

Komunitné plánovanie je založené na nasledujúcich **princípoch:**

• **Partnerstvo** – komunitný plán má byť výsledkom spolupráce viacerých účastníkov – zadávateľov, poskytovateľov aj užívateľov sociálnych služieb, verejnosti aj ďalších subjektov. Každý účastník má zásluhu na výslednej podobe plánu, názory všetkých účastníkov majú rovnakú váhu, všetkým účastníkom má byť poskytnutý rovnaký priestor.

• **Informovanosť** – účastníci podieľajúci sa na vypracovaní komunitného plánu medzi sebou komunikujú a vzájomne sa informujú. Spolupráca má byť transparentná, zrozumiteľná, žiadny účastník nesmie byť komunikačne znevýhodnený. Len úzka spolupráca a kvalitná komunikácia môže viesť k vytvoreniu požadovanej ponuky sociálnych služieb.

• **Inovativnosť** – dynamické prostredie, nové situácie a obmedzené zdroje si vyžadujú hľadanie stále nových prístupov a riešení, ktoré budú môcť byť účinné a efektívne aj tam, kde zastarané riešenia už neplnia svoju funkciu.

• **Kompromis** – komunitný plán by nemal byť prehnane ambiciózny, mal by vychádzať z reálnych potrieb, avšak s ohľadom na dostupné zdroje. Definovanie zoznamu atraktívnych, avšak nereálnych cieľov, nepovedie k rozvoju, ale ku stagnácii a frustrácii z neschopnosti zmeniť stav k lepšiemu. Naopak, správne definované ciele je možné dosiahnuť aj s obmedzenými zdrojmi.

3.SUBJEKTY KOMUNITNÉHO PLÁNOVANIA

Z princípu partnerstva vychádza potreba spolupráce viacerých subjektov. Základnými subjektmi komunitného plánovania sú zadávatelia, poskytovatelia a prijímatelia sociálnych služieb, okrem nich však do procesu komunitného plánovania vstupujú tiež verejnosť a ďalšie organizácie.

Zadávatelia sociálnych služieb

Zadávateľmi sociálnych služieb sú subjekty, ktorým zákon ukladá úlohu zabezpečiť sociálne služby na území, ktoré spravujú – v podmienkach Slovenska ide o obce, mestá, mestské časti. Ich činnosť je dopĺňaná činnosťou príslušných samosprávnych krajov. Samospráva na základe vlastnej alebo cudzej iniciatívy rozhoduje o:

- potrebe zrealizovať komunitné plánovanie,
- subjekte, ktorý zabezpečí komunitné plánovanie (samospráva alebo poverená organizácia),
- zastupovaní poslancov v procese komunitného plánovania,
- finančnom zabezpečení komunitného plánovania,
- termíne predloženia komunitného plánu zastupiteľstvu na schválenie.

Zadávateľ služby od začiatku komunitného plánovania zverejňuje zrozumiteľnou a dostupnou formou všetky podstatné informácie o procese a výsledkoch plánovania.

Poskytovatelia sociálnych služieb

Poskytovateľom sociálnych služieb môže byť samospráva, fyzická osoba, podnikateľský subjekt, súkromná nezisková organizácia, organizácia zriadená samosprávou, organizácia zriadená samosprávnym krajom, organizácia zriadená štátom. Všetky tieto subjekty majú v procese komunitného plánovania rovnaké postavenie, ich ciele a zámery majú rovnakú váhu. Zapojením sa do komunitného plánovania získavajú poskytovatelia možnosť presadzovať vlastné názory, nadobúdať nové informácie, vytvárať partnerstvá, a tak sa podieľať na tvorbe a výslednej podobe systému. Za ideálnych podmienok by do komunitného plánovania mali byť zapojení poskytovatelia reprezentujúci každú z nasledujúcich kategórií sociálnych služieb:

- poradenské a podporné služby rodine a jednotlivcom,
- služby krízovej intervencie,
- služby dlhodobej sociálnej, príp. kombinovanej sociálnej a zdravotnej starostlivosti.

Taktiež je potrebné prizvať do procesu plánovania poskytovateľov, ktorí realizujú nové aktivity alebo overujú nové metódy, avšak v súčasnosti nie sú zaradení do zákonom definovaného systému sociálnych služieb. Spolupôsobením všetkých poskytovateľov má byť taký systém sociálnych služieb, ktorý udrží obyvateľov na určitom území, pričom ich potreby budú uspokojené.

Užívatelia sociálnych služieb

Užívateľom sociálnych služieb je každá osoba, ktorej sú sociálne služby poskytované. Práva klientov užívajúcich sociálne služby upravuje § 6 zákona o sociálnych službách. Základnými skupinami, pre ktoré by sa mali sociálne služby plánovať, sú:

- seniori (najmä osoby staršie ako 65 rokov),
- občania so zdravotným postihnutím a duševnými poruchami ako aj ich rodiny,
- týrané a sociálne zanedbávané deti, deti s poruchami správania sa a rodičia, ktorí zanedbávajú alebo nezvládajú starostlivosť a výchovu svojich detí,
- neprispôsobiví jednotlivci, ľudia závislí od návykových látok, trestaní, nezvládajúci svoj život.

Zapojením týchto skupín do komunitného plánovania získa samospráva cenné informácie o ich potrebách, na základe čoho bude môcť vybudovať adekvátnu sieť sociálnych služieb uspokojujúcu aj špecifické sociálne potreby, ale aj vytvárať a podporovať preventívne opatrenia.

Verejnosť a ďalšie organizácie

Medzi účastníkov komunitného plánovania patrí aj verejnosť a ďalšie organizácie. Hoci sú títo účastníci označovaní ako nepriami, sú takisto dôležitou súčasťou tvorby komunitného plánu. Najčastejšie sú zapájané záujmové skupiny, občianske iniciatívy či etnické skupiny.

Spolupráca obce s verejnosťou je prejavom spolupatričnosti, spoluúčasti a prehĺbuje vzťah k cieľovej skupine. Z praxe vyplýva, že čím je spektrum subjektov zapojených do komunitného plánovania rôznorodejšie, tým kvalitnejší je výsledok tohto procesu.

Verejnosť má byť priebežne oboznamovaná so zámermi, výsledkami a cieľmi komunitného plánovania, čo zabezpečí samospráva vhodne zvolenou informačnou stratégiou. Pri príprave komunitného plánu sú oslovené a vyzvané k spolupráci aj ďalšie organizácie, záujmové skupiny, občianske iniciatívy, etnické skupiny a iné subjekty, ktorých sa komunitné plánovanie týka. Pritom platí, že čím rôznorodejšie spektrum subjektov sa do komunitného plánovania zapojí, tým kvalitnejší je výstup z tohto procesu.

4. LEGISLATÍVNE NORMY A STRATEGICKÉ DOKUMENTY

Základnú právnu normu v oblasti poskytovania sociálnych služieb predstavuje zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, ktorý stanovuje právny rámec poskytovania sociálnych služieb, financovania sociálnych služieb a dohľadu nad poskytovaním sociálnych služieb.

Tento zákon ďalej dopĺňajú:

- zákon Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov,
- zákon č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- zákon č. 601/2003 o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- zákon č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- zákon č. 305/2005 Zb. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- zákon č. 600/2003 o prídavku na dieťa a o zmene a doplnení zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov,
- ďalšie zákony, všeobecne záväzné nariadenia, interné predpisy sociálnych zariadení.

Okrem legislatívnych noriem, nariadení a interných predpisov tvoria podklad pre spracovanie komunitného plánu aj viaceré strategické a plánovacie dokumenty:

Miestne dokumenty:

- Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Ľubietová 2023 - 2030
- Komunitný plán sociálnych služieb obce Ľubietová 2024 - 2029

Regionálne dokumenty:

- Stratégia rozvoja sociálnych služieb **Banskobystrického samosprávneho kraja na roky 2019 - 2025**

Národné dokumenty:

- Stratégia deinštitucionalizácie sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti v SR,
- Národný program aktívneho starnutia na roky 2021 – 2030,
- Národný program rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2021 - 2030,
- Národná stratégia na ochranu detí pred násilím,
- Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2021 - 2030.

Dokumenty EÚ:

- Európa 2030,
- Amsterdamská zmluva – hlava IX, články 136 – 145. Amsterdamská zmluva posilňuje základné princípy ako sú ľudské práva a sociálne práva,

- Lisabonská zmluva – program radikálnej obnovy EÚ v ekonomickej a sociálnej oblasti,
- Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd,
- Dohovor o právach dieťaťa,
- Dohovor o právach osôb so zdravotným postihnutím,
- Európska sociálna charta.

5. KOMPETENCIE OBCE V OBLASTI POSKYTOVANIA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Kompetencie obce (obce Ľubietová) v oblasti poskytovania sociálnych služieb upravuje zákon o sociálnych službách v § 80, podľa ktorého obec:

a) vypracúva, schvaľuje komunitný plán sociálnych služieb vo svojom územnom obvode,

b) utvára podmienky na podporu komunitného rozvoja,

c) je správnym orgánom v konaniach o:

1. odkázanosti na sociálnu službu v zariadení pre seniorov, v zariadení opatrovateľskej služby, v dennom stacionári, o odkázanosti na opatrovateľskú službu,
2. zániku odkázanosti na sociálnu službu uvedenú v prvom bode,
3. odkázanosti na sociálnu službu uvedenú v prvom bode po zmene stupňa odkázanosti,
4. povinnosti zaopatrených plnoletých detí alebo rodičov platiť úhradu za sociálnu službu alebo jej časť,

d) vyhotovuje posudok o odkázanosti na sociálnu službu,

e) poskytuje alebo zabezpečuje poskytovanie:

1. sociálnej služby v nízkoprahovom dennom centre, nocľahárni, zariadení pre seniorov, zariadení opatrovateľskej služby a v dennom stacionári,
2. nízkoprahovej sociálnej služby pre deti a rodinu,
3. opatrovateľskej služby,
4. prepravnej služby,
5. odľahčovacej služby,
6. pomoci pri osobnej starostlivosti o dieťa,
7. terénnej sociálnej služby krízovej intervencie,

f) poskytuje základné sociálne poradenstvo,

g) môže poskytovať alebo zabezpečovať poskytovanie aj iných druhov sociálnej služby,

h) uzatvára zmluvu:

1. o poskytovaní sociálnej služby,
2. o poskytovaní finančného príspevku pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy a finančného príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnemu poskytovateľovi sociálnej služby,

i) zriaďuje, zakladá a kontroluje nocľaháreň, nízkoprahové denné centrum, zariadenie pre seniorov, zariadenie opatrovateľskej služby a denný stacionár,

j) môže zriaďovať, zakladať a kontrolovať aj iné zariadenia podľa tohto zákona,

k) môže poskytnúť finančný príspevok na základe písomnej zmluvy podľa osobitného predpisu a kontroluje hospodárenie s ním,

l) poskytuje finančný príspevok pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy a finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnemu poskytovateľovi sociálnej služby,

m) môže poskytovať finančný príspevok podľa zákona č. 448/2008 Z. z. podľa § 75 ods. 6 na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnemu poskytovateľovi sociálnej služby,

- n) môže poskytovať finančný príspevok podľa zákona č. 448/2008 Z. z. podľa § 75 ods. 7 na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnemu poskytovateľovi sociálnej služby,
- o) kontroluje hospodárenie s finančným príspevkom pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy a s finančným príspevkom na prevádzku poskytovanej sociálnej služby,
- p) ukladá opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov pri výkone pôsobnosti ustanovenej v písmene a kontroluje ich plnenie,
- q) vedie evidenciu:

1. posudkov o odkázanosti na sociálnu službu podľa stupňa odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby,
2. rozhodnutí podľa písmena c),
3. prijímateľov sociálnych služieb vo svojom územnom obvode,

r) vyhľadáva fyzické osoby, ktorým treba poskytnúť sociálnu službu,

s) poskytuje štatistické údaje z oblasti poskytovania sociálnych služieb štátnym orgánom soc. služieb na účely spracovania štatistických zisťovaní a administratívnych zdrojov,

t) uhrádza poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti zdravotné výkony na účely posúdenia odkázanosti na sociálnu službu,

u) môže poveriť právnickú osobu, ktorú zriadila alebo založila, vykonávaním sociálnej posudkovej činnosti na účely vyhotovenia posudku podľa písmena d).

v) vydáva písomné vyjadrenie podľa § 83 ods. 8. 18

V nadväznosti na novelu zákona o sociálnych službách, ktorej väčšina ustanovení nadobudla účinnosť januára 2018, vydáva obec poskytovateľom sociálnych služieb poskytovaných v nocľahárni, zariadení pre seniorov, zariadení opatrovateľskej služby a dennom stacionári na ich žiadosť bezplatne písomné vyjadrenie o súlade predloženej žiadosti o poskytnutie finančného príspevku z rozpočtu Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR s KPSS obce.

Ak je žiadateľom o poskytnutie finančného príspevku obec, písomné vyjadrenie vydá obec z vlastného podnetu. Podľa § 110ah ods. 3 zákona o sociálnych službách sa považuje podmienka súladu žiadosti o poskytnutie predmetného finančného príspevku na rozpočtový rok 2024 s KPSS príslušnej obce za splnenú.

Analytická časť

6. ANALÝZA SOCIOLOGICKÝCH ÚDAJOV

Významnou súčasťou analytickej časti komunitného plánu ako nástroja strategického riadenia oblasti sociálnych služieb je sociodemografická analýza, ktorá charakterizuje obyvateľstvo žijúce na určitom území na základe rôznorodých kritérií. Bližšie poznanie charakteristík obyvateľstva umožní samospráve lepšie spoznať prostredie, v ktorom sa komunitné plánovanie odohráva a od ktorého sa odvíja. V rámci tejto podkapitoly teda bližšie špecifikujeme základné cieľové skupiny sociálnych služieb, na čo v nasledujúcej podkapitole nadviažeme konkrétnymi sociálnymi službami, ktoré obec svojim obyvateľom v súčasnosti poskytuje.

Popis územia

Obec Ľubietová je súčasťou Banskobystrického samosprávneho kraja, okresu Banská Bystrica. Má 1 273 obyvateľov a jej celková rozloha je 61,03 km². Poloha obce je veľmi výhodná vzhľadom na to, že obec sa nachádza v krásnej prírodnej lokalite, preto je možné ju považovať za obec s veľkým potenciálom rozvoja, rekreácie a agroturistiky. Obec Ľubietová je členom regiónu „Združenie miest a obcí Rentar“. Okres Banská Bystrica patrí k výkonnejším okresom SR, dobre dostupný diaľnicou v smere Bratislava – Banská Bystrica.

Obyvatelia, rodiny, deti a mládež

Základným demografickým ukazovateľom je počet obyvateľov. Jeho vývoj v rokoch 2004 – 2023 zaznamenáva graf č. 1. Aktuálne žije v Ľubietovej 1 273 obyvateľov, čo je o 286 viac ako pred 19 rokmi

a o 102 viac ako pred 10 rokmi. Za medziročné nárasty v počte obyvateľov môže predovšetkým výrazný mechanický prírastok obyvateľstva (viac ľudí sa na trvalý pobyt prihlási ako sa z trvalého pobytu odhlási). Počtom obyvateľov patrí obec Ľubietová medzi stredné vidiecke obce Slovenska.

Rozhodnutie bývať a zotrvať na určitom území je determinované mnohými faktormi, jedným z nich je aj kvalita sociálnej oblasti, ktorej súčasťou sú aj sociálne služby v zmysle zákona o sociálnych službách.

Z hľadiska pohlavnej štruktúry počet žien žijúcich v obci Ľubietová dlhodobo prevyšuje počet mužov. Takýto stav môžeme pozorovať vo väčšine slovenských miest a obcí, keďže žien sa rodí viac a dožívajú sa aj vyššieho veku. Celkový počet žien aj mužov však v čase rastie z dôvodu prirodzeného aj mechanického prírastku obyvateľstva. Pohlavnú štruktúru obce Ľubietová zachytáva nasledujúci graf.

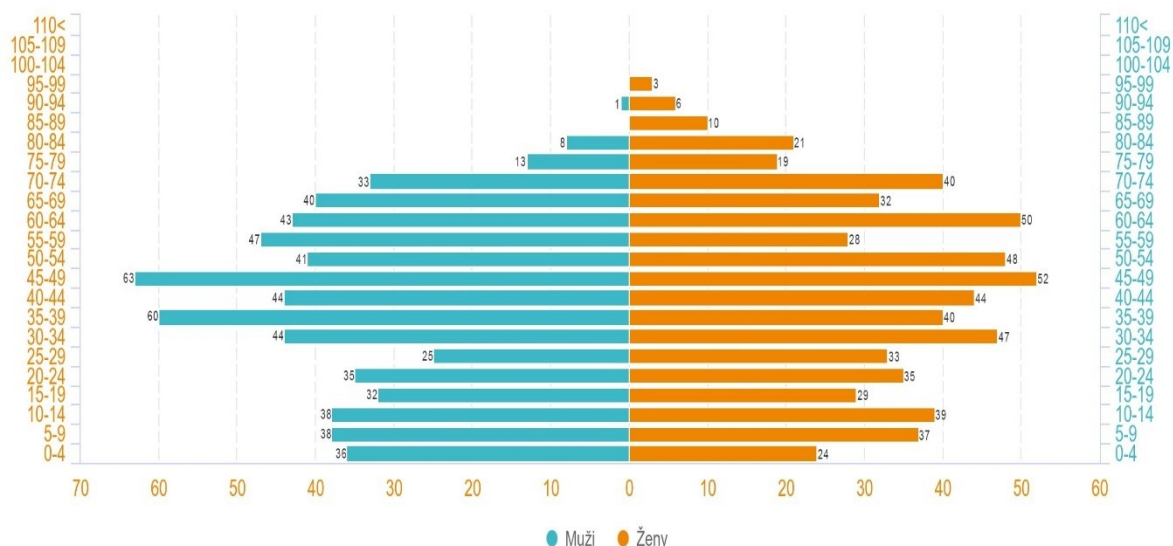
TRVALE BÝVAJÚCE OBYVATEĽSTVO K 31. 12.

Tabuľka

Zdroj: ŠU SR

Veková štruktúra obyvateľstva k 31. 12. 2023 (osoby podľa vekových skupín)

Zdroj: ŠU SR

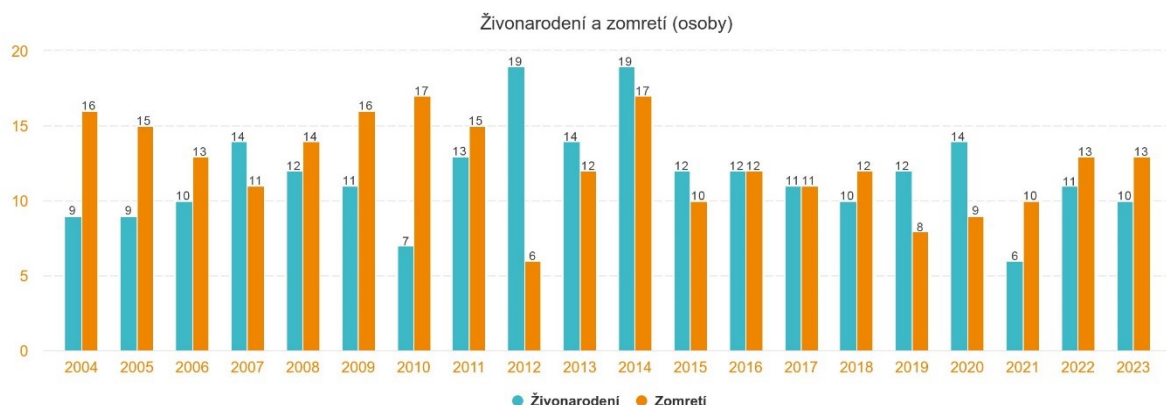
Ďalšími významnými charakteristikami, ktoré by v procese plánovania komunitných sociálnych služieb nemali zostať nepovšimnuté, sú prirodzený prírastok (resp. úbytok), mechanický prírastok (resp. úbytok) a celkový prírastok (resp. úbytok) obyvateľstva. Zatiaľ čo prirodzený prírastok/úbytok nás informuje o rozdieloch medzi počtom živonarodených a počtom zomrelých na určitom území, mechanický

prírastok/úbytok zachytáva rozdiel medzi počtom prisťahovaných osôb na určité územie a počtom vysťahovaných osôb z toho istého územia. Celkový prírastok/úbytok je následne súhrnom (súčtom) prirodzeného a mechanického prírastku/úbytku a zachytáva celkový pohyb obyvateľstva v rámci určitého územia.

Rozdiel medzi zmieňovanými ukazovateľmi spočíva tiež v nástrojoch, akými môže samospráva vplývať na ich pozitívny vývoj. V snahe o dosahovanie, resp. zvyšovanie prirodzeného prírastku jej môže byť nápomocná :

- **nepriama podpora miery pôrodnosti**, napr. prostredníctvom podpory bývania pre mladé rodiny, podpory a rozširovania voľnočasových možností pre deti a mládež, rozširovania kapacít predškolských a školských zariadení a pod.
- **pôsobenie na znižovanie miery úmrtnosti**, napr. informačnými kampaňami propagujúcimi zdravý životný štýl, podporou kvalitných sociálnych zariadení s vyškoleným personálom a podporou možností trávenia voľného času seniorov tak, aby viedli aktívny, spokojný a pestrý život

Dosahovanie, resp. zvyšovanie mechanického prírastku už zahŕňa podstatne viac aktivít, a to nielen v sociálnej, ale aj hospodárskej a environmentálnej oblasti. Zájemcovia o bývanie v určitej lokalite zvažujú široké spektrum faktorov – od občianskej vybavenosti, cez kvalitu a dostupnosť technickej infraštruktúry či možnosti sociálneho vyžitia až po dostupnosť zelene na danom území. Aj keď vzhľadom na vyššie uvedené sa môžu prirodzený a mechanický prírastok javiť ako dva separátne ukazovatele, v skutočnosti sa môžu, ale nemusia vzájomne ovplyvňovať. Napríklad, ak na určitom území existuje dobre rozvinutá infraštruktúra pre mladé rodiny s deťmi, existuje predpoklad, že mladí ľudia sa na toto územie budú sťahovať s cieľom založiť si rodinu, čo sa prejaví na mechanickom, ale aj prirodzenom prírastku. Podobne, ak na určitom území existuje dobre rozvinutá infraštruktúra pre seniorov, môže toto územie lákať seniorov z iných miest a obcí, aby sa prisťahovali, čo sa môže prejavíť na miere úmrtnosti. V obci Ľubietová v uplynulom sledovanom období 2004 – 2023 počet zomrelých prevyšoval počet živonarodených v 6 rokoch z 20. Táto skutočnosť je s veľkou pravdepodobnosťou dôsledkom vývoja podielu poproduktívneho obyvateľstva na celkovom počte obyvateľov. Je pravdepodobné, že do vyššieho poproduktívneho veku sa aktuálne dostávajú ročníky, ktoré boli v obci výrazne zastúpené. Vývoj počtu živonarodených a zomrelých v Ľubietovej zachytáva nasledujúca tabuľka a graf.

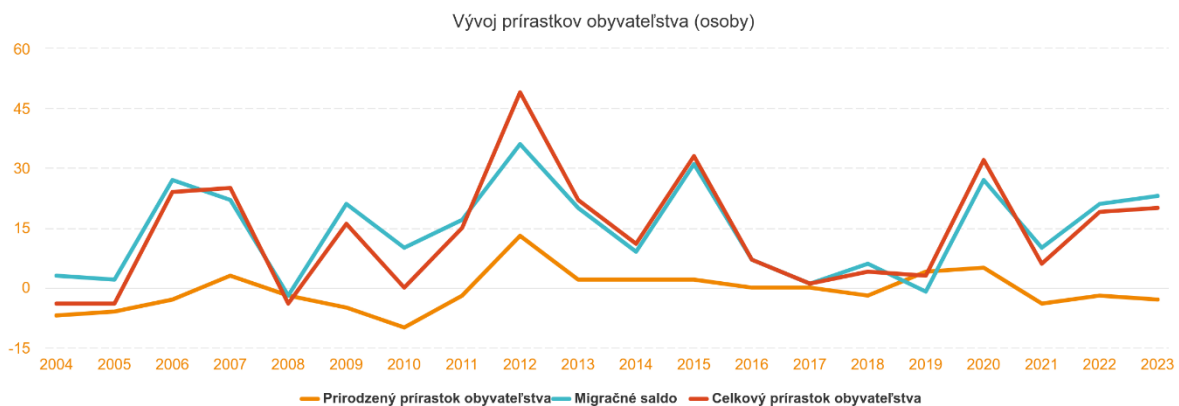
Zdroj: ŠU SR

Okrem prirodzeného pohybu má významný vplyv na vývoj počtu obyvateľov aj mechanický pohyb obyvateľstva. Výsledkom mechanického pohybu je migračné saldo. Mechanickým pohybom rozumieme migráciu (imigráciu a emigráciu, resp. prisťahovanie a vysťahovanie), ktorú možno interpretovať aj ako

indikátor celkovej atraktivity prostredia. Rozhodovanie obyvateľov, či vo svojej súčasnej lokalite zostanú, sa deje na základe mnohých faktorov: dostupných pracovných príležitostí, cenovej relácie nehnuteľností, kvality životného prostredia, dostupnosti sociálnych služieb, možností trávenia voľného času, kvality dopravnej infraštruktúry a podobne.

Počas uplynulého obdobia prevyšoval počet prisťahovaných osôb nad počtom vystáňovaných osôb z obce Ľubietová v 7 rokoch z 20.

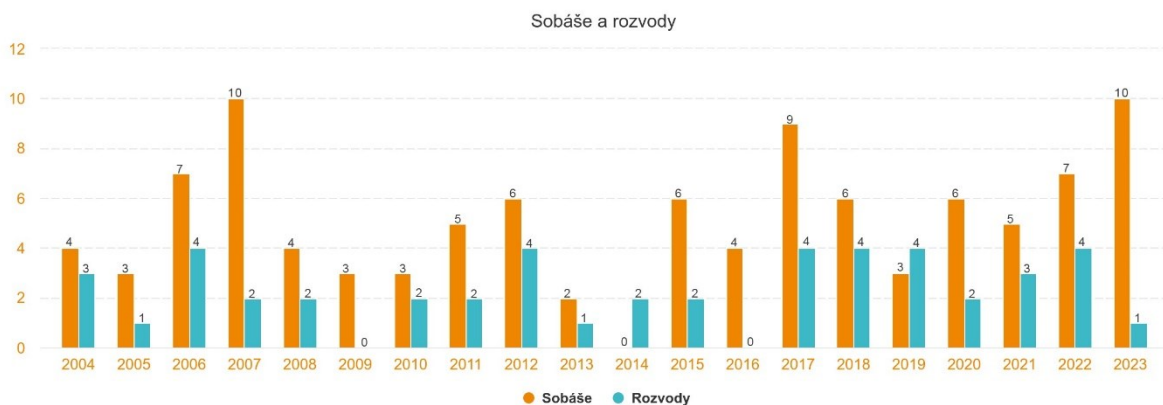
Najviac, 49 osôb, sa prisťahovalo do obce v roku 2012. Naopak najmenej prisťahovaných bolo v roku 2018 a to 4 osoby. Najviac občanov opustilo Ľubietovú v roku 2006, 27 osôb, v roku 2009, 21 osôb. Počet prisťahovaných a vystáňovaných osôb v sledovanom období a vzájomný vzťah týchto dvoch ukazovateľov dokumentuje nasledujúci graf.

Zdroj: ŠU SR

Z vyššie uvedených hodnôt je možné vyvodit' celkový pohyb obyvateľstva. Celkový pohyb obyvateľstva je súčtom prirodzeného prírastku/úbytku a migračného salda. Z vyššie uvedeného vyplýva, že mechanický prírastok v obci Ľubietová výrazne prevyšuje prirodzený prírastok. Vďaka tomuto faktu dosahoval celkový prírastok obyvateľstva takmer počas všetkých sledovaných rokov kladné hodnoty.

Sobáše a rozvody ako dôležitá súčasť demografického správania priamo aj nepriamo súvisia s pôrodnosťou a teda aj s celkovým smerovaním populácie. Od roku 2004 do roku 2023 bolo v Ľubietovej v priemere uzavretých 5 manželstiev ročne. Vyššia sobášnosť bola zaznamenaná v druhej polovici sledovaného obdobia. Najviac manželstiev sa uzatvorilo v roku 2007 a v roku 2017 9 sobášov. Rozvodovosť mala stúpajúci trend. Sobášnosť a rozvodovosť obce Ľubietová zachytáva nasledujúci graf.

Zdroj: ŠU SR

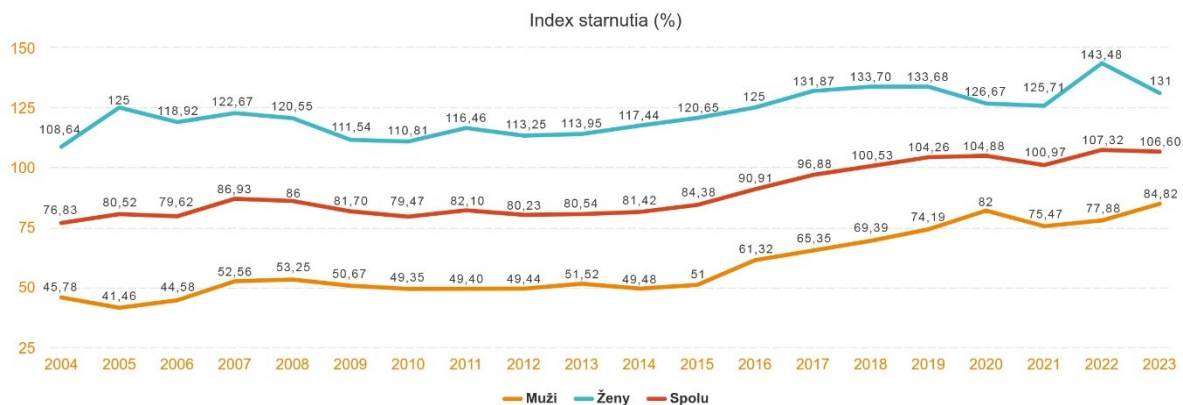
Seniori

V súčasnosti je pre viaceré európske regióny príznačné starnutie obyvateľstva. Tento vývojový trend predstavuje značnú záťaž pre sociálny systém, kedy stále menšia skupina produktívnych osôb pracuje na stále väčšiu skupinu osôb v poproduktívnom veku. Uvedená situácia je z dlhodobého hľadiska neudržateľná, a preto v súčasnosti už existujú strategické dokumenty a implementujú sa politiky zamerané na koordináciu, resp. zmiernenie dopadov tohto nepriaznivého vývoja.

Obyvateľov je podľa veku možné začleniť do 3 základných skupín, ktoré vypovedajú o ich produktivite. Predproduktívne obyvateľstvo (0 – 14 rokov), produktívne obyvateľstvo (15 – 64 rokov) a poproduktívne obyvateľstvo (65+ rokov). Sledovanie produktivity obyvateľstva je dôležité z dôvodu zabezpečenia adekvátnej sociálnej a technickej infraštruktúry na území obce. Napríklad neustále sa zväčšujúca skupina detí v predproduktívnom veku vyvoláva tlak na budovanie jasí, škôlok a detských ihrísk, naopak, zväčšujúca sa skupina poproduktívneho obyvateľstva indikuje potrebu rozširovania, resp. budovania zariadení pre seniorov, denných centier, denných stacionárov, prepravnej služby, opatrovateľskej služby a pod.

Zatiaľ čo produktívna kategória obyvateľstva sa postupom času znižuje, naopak poproduktívna kategória rastie. V roku 2014 tvorilo poproduktívne obyvateľstvo vo veku 65 a viac rokov 7,08 % celkového obyvateľstva, o v roku 2021 to je už 15,09 %. Pozitívnym javom však ostáva, že popri náraste poproduktívneho obyvateľstva rastie aj obyvateľstvo predproduktívne. Tento pozitívny trend je spôsobený najmä počtom živonarodených detí a pozitívnym migračným prírastkom

Celkovo môžeme v posledných rokoch pozorovať vzostupný priemerný vek občanov Ľubietovej – zatiaľ čo v roku 2014 bol priemerný vek 36,82 rokov, v roku 2023 to bolo 41,66 rokov. Index starnutia obyvateľov obce Ľubietová 2004 – 2023 zobrazuje nasledovný graf.

Zdroj: ŠÚ SR

Vekovú štruktúru obyvateľstva je možné vyjadriť indexom populačnej dynamiky (index starnutia), ktorý predstavuje pomer poproduktívnej a predproduktívnej zložky obyvateľstva. Index populačnej dynamiky vyjadruje, koľko obyvateľov v poproduktívnom veku (65+) pripadá na 100 obyvateľov predproduktívneho veku (0-14 rokov). K 31.12. 2022 bol index starnutia 107,32 čo znamená, že na 100 obyvateľov vo vekovej skupine 0-14 rokov pripadá 107 osôb starších ako 65 rokov.

Na základe hodnôt indexu sa veková štruktúra obce Ľubietová charakterizuje ako regresívna, pretože poproduktívna zložka prevláda nad predproduktívnou zložkou obyvateľstva.

Existuje niekoľko nástrojov, ktorými môže samospráva zvýšiť kvalitu a dostupnosť sociálnych služieb pre seniorov a znížiť riziko sociálnej exklúzie tejto cieľovej skupiny. Nástroje môžu byť preventívne alebo nápravné. Nástrojmi

preventívneho charakteru sú tie, ktorými sa samospráva snaží predchádzať vzniku problémov súvisiacich so socializáciou seniorov, akými sú napr. nedostatok kontaktu s inými ľuďmi, nedostatok príležitostí pre sebarealizáciu, nedostatok relevantných informácií a pod. Nápravné nástroje prichádzajú na rad až vtedy, ak preventívne opatrenia absentovali, neboli vhodne zvolené alebo neboli dostatočne účinné. Medzi typické nápravné opatrenia patrí poskytovanie rôznych finančných príspevkov.

Medzi štandardné sociálne služby poskytované samosprávami seniorom možno zaradiť napr. opatrovateľskú službu, služby denných centier, denných stacionárov a zariadení pre seniorov, prepravnú službu a sociálnu službu poskytovanú v jedálni.

Ako nástroj socializácie seniorov a prevencie pred sociálnym vylúčením slúži často organizovanie rôznych kultúrnych, vzdelávacích či spoločenských podujatí práve pre túto cieľovú skupinu. Pri vytváraní sociálnej infraštruktúry pre poproduktívne obyvateľstvo je dôležité brať ohľad na potreby tejto skupiny. V sociálnej starostlivosti o seniorov by sa primárne mali hľadať riešenia v rámci prirodzeného prostredia seniora (v rodine) a iba ak pomoc zo strany rodiny nie je možné poskytnúť, vzniká tlak na vznik sociálnych služieb. Tieto sociálne služby by taktiež mali byť primárne orientované na služby poskytované na ambulantnej báze, prípadne v domácom prostredí klienta a až v nevyhnutných prípadoch pobytovou formou v zariadení.

Osoby ohrozené sociálnym vylúčením

Sociálne vylúčenie predstavuje stav dlhodobej separácie jednotlivca od spoločnosti, ktorý môže nastať ako dôsledok rôznych, niekedy náhlych skutočností, najčastejšie však v dôsledku straty zamestnania, nedostatočného vzdelania, ťažkého zdravotného postihnutia, staroby, závislosti od návykových látok, finančnej nestability, pôvodu, rasy, príslušnosti k etniku či vierovyznaniu. Sociálne vylúčenie sa prejavuje nezáujmom jednotlivca, resp. skupiny ľudí s určitými znakmi o zvyšok spoločnosti alebo/a súčasne nezáujmom spoločnosti o tohto jednotlivca/túto skupinu. Sociálne vylúčené osoby predstavujú minoritu a ich sociálne problémy a potreby sú výrazne odlišné od problémov a potrieb majority, môžu mať dokonca až existenčný charakter. Osoby stojace „na okraji“ spoločnosti obvykle svoju situáciu nedokážu riešiť samostatne, ale sú odkázané na pomoc a spolupatričnosť iných ľudí. Tam, kde zlyhá rodina a blízki známi, nastupuje pomoc vyšších inšancií.

Samospráva disponuje relatívne širokou škálou nástrojov, ktorými môže predchádzať sociálnemu vylúčeniu alebo eliminovať jeho dôsledky. Aj v tomto prípade môžeme opatrenia rozčleniť na preventívne a nápravné. Preventívnymi opatreniami sú najmä aktivity zamerané na osvetu obyvateľstva (napr. v oblasti finančnej gramotnosti, škodlivosti návykových látok a pod.), informovanie verejnosti (napr. o voľných pracovných miestach, vzdelávacích kurzoch a pod.), združovanie ľudí (kultúrne a spoločenské podujatia), podporu voľnočasových možností (budovanie športovísk, zakladanie záujmových spolkov a pod.) a rôzne iné. Nápravné opatrenia zahŕňajú poskytovanie rôznych finančných príspevkov, budovanie liečební pre ľudí závislých od návykových látok či budovanie nocľahární pre ľudí bez domova a pod.

Faktorom sociálneho vylúčenia v podmienkach Slovenskej republiky je najčastejšie ťažké zdravotné postihnutie či staroba, ale aj dlhodobá nezamestnanosť a príslušnosť k rómskemu etniku. Ďalšími skupinami ohrozenými sociálnym vylúčením sú napr. osoby po výkone trestu, osoby bez domova a týrané osoby.

Viaceré štatistické dáta týkajúce sa osôb ohrozených sociálnym vylúčením sa evidujú v špecializovaných inštitúciách (Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny SR, Ministerstvo vnútra SR a pod.), preto možno považovať mieru ich dostupnosti a rýchlosť prístupu k nim z pohľadu obce za nižšiu. Problematická je v tomto smere aj reprezentatívnosť dát, keďže nie každá osoba ohrozená sociálnym vylúčením je v štatistikách evidovaná (napr. nie každý alkoholik je liečený, nie každá týraná osoba domáce násilie nahlási a pod.). Je to teda aj absencia dát, ktorá do určitej miery znemožňuje poskytovanie správnych sociálnych služieb v adekvátnom rozsahu, v správnom čase a na správnom mieste, čo si samospráva uvedomuje, a preto má záujem pracovať na zvýšení prísunu potrebných dát aj tohto charakteru.

Ako sme už naznačili, medzi zraniteľné skupiny obyvateľstva ohrozené sociálnym vylúčením patria osoby s nižším vzdelaním. Na základe posledných dostupných údajov z roku 2021, majú obyvatelia obce Ľubietová vo väčšine

prípadoch ukončené úplné stredné odborné vzdelanie bez maturity a s maturitou 724 (57,59 %), a vysokoškolské vzdelanie 165 (13,12 %), základné vzdelanie vo veku 16 – 90 rokov má 127 obyvateľov (10,16%).

Obyvatelia obce Ľubietová - Vzdelanie podľa vekovej štruktúry

Vek	Vzdelanie				
	bez	základné	stredné	vysokoškolské	Spolu
Predproduktívny vek /0-14 rokov/	241	0	0	0	241
Produktívny vek /15 – 64 rokov/	0	93	600	145	838
Poproduktívny vek /65 a viac rokov/	0	34	124	20	178
Spolu					1257

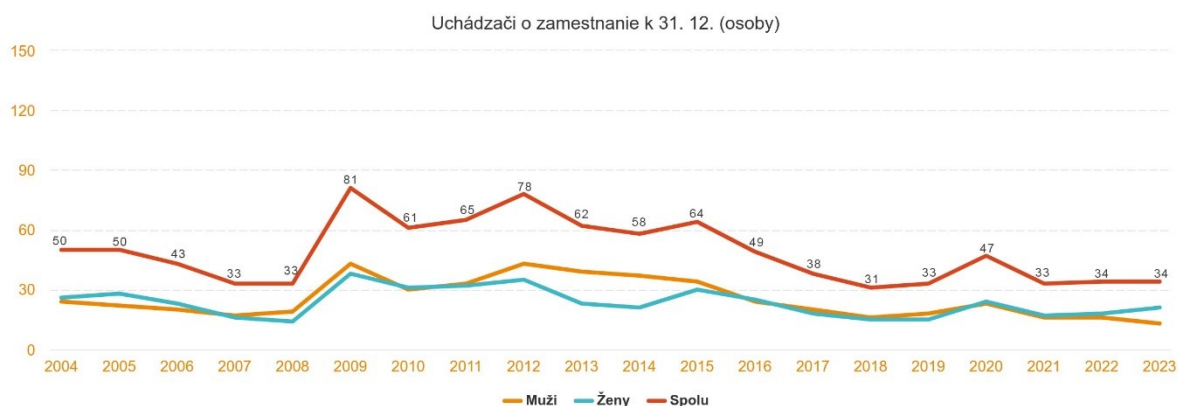
Zdroj: ŠU SR sčítanie obyvateľov 2021

Ďalšou skupinou ohrozenou sociálnym vylúčením je skupina nezamestnaných, predovšetkým znevýhodnených nezamestnaných (dlhodobo nezamestnaných, starších nezamestnaných, nezamestnaných s nižším vzdelaním a pod.).

Počet uchádzačov o zamestnanie k 31.12.2023 predstavoval 34 osôb. Geografická poloha obce a jej blízkosť k väčším mestám vytvára predpoklad pre ľahšie pracovné uplatnenie sa, rovnako ako aj zvyšovanie úrovne vzdelanosti obyvateľov obce.

Z hľadiska vekovej štruktúry uchádzačov o zamestnanie môžeme skonštatovať, že medzi nezamestnanými obyvateľmi obce Ľubietová v poslednom sledovanom roku početnú skupinu tvoria v priemere osoby vo veku 45-49 rokov a osoby staršie ako 50 rokov (znevýhodnení uchádzači o zamestnanie).

Podiel dlhodobo nezamestnaných (osôb bez práce dlhšie ako 1 rok) na celkovej počte nezamestnaných bol v obci Ľubietová najvyšší k 31.12.2009, 81 uchádzačov o zamestnanie.

Zdroj: ŠU SR

Z hľadiska plánovania sociálnych služieb je potrebné spomenúť ešte jednu významnú charakteristiku, ktorou je ekonomická aktivita. Pre sociálny systém v podmienkach Slovenskej republiky je príznačný trend, kedy čoraz menší počet ekonomicky aktívnych osôb vytvára hodnoty pre čoraz väčší počet ekonomicky neaktívneho obyvateľstva. Takáto situácia má negatívny dopad na verejné financie a v konečnom dôsledku sa odzrkadľuje na kvalite života všetkých obyvateľov. Podľa Sčítania obyvateľov, domov a bytov z roku 2021 viac ako polovica obyvateľov obce Ľubietová patrí medzi ekonomicky aktívne osoby. Z celkového počtu obyvateľov obce je pracujúcich 55,52 % a nezamestnaných 2,66 %.

Ako sme však už vyššie naznačili, k sociálnemu vylúčeniu dochádza aj z iných ako ekonomických dôvodov. V kontexte tejto skutočnosti treba aj oblasť sociálnych služieb vnímať ako oblasť, ktorá nie je zameraná iba na riešenie, resp. zmierňovanie núdze hmotnej či finančnej, ale aj núdze sociálnej. Obec eviduje 18 osôb bez domova. O ďalších ohrozených skupinách medzi ktoré môžeme zaradiť osoby vracajúce sa z výkonu trestu odňatia slobody,

osoby proti ktorým je vedené trestné stíhanie, osoby ohrozené trestnou činnosťou, prípadne násilím, nie sú obcou presne zaznamenané, taktiež nie sú známe ani počty občanov s určitým druhom závislosti. V rámci analýzy sociologických údajov sme sa zamerali na štruktúru obyvateľstva obce Ľubietová podľa jednotlivých cieľových skupín, na ktoré sa sociálne služby a komunitné plánovanie zameriava, v nasledujúcej textovej časti si bližšie špecifikujeme reálne prostredie, od ktorého sa komunitné plánovanie odvíja.

7. ANALÝZA SÚČASNÉHO STAVU V OBLASTI POSKYTOVANIA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Analýza súčasného stavu v oblasti poskytovania sociálnych služieb úzko nadväzuje na sociodemografickú analýzu a predstavuje neoddeliteľnú súčasť komunitného plánu, pretože iba na základe monitoringu súčasnej situácie je možné identifikovať silné a slabé stránky samosprávy v oblasti poskytovania sociálnych služieb a navrhnúť konkrétne možnosti ich budúceho rozvoja. V rámci nasledujúcej textovej časti preto popisujeme aktuálny stav sociálnej starostlivosti vo vzťahu k jednotlivým cieľovým skupinám, ktoré sme bližšie špecifikovali v predchádzajúcej kapitole. Prítomnosť či absencia určitých sociálnych služieb (najmä pri veľkej početnosti určitej skupiny) môže naznačovať konkrétne potreby opatrení, ktoré by bolo v blízkej budúcnosti vhodné zrealizovať. Táto časť komunitného plánu takisto napomôže pri zhodnocovaní silných a slabých stránok obce v sociálnej oblasti.

Obyvatelia, rodiny, deti a mládež

Obec Ľubietová poskytuje rodinám v nepriaznivej sociálnej situácii komplexné sociálne poradenstvo, pomoc pri vybavovaní sociálnych a iných dávok a poskytuje jednorazovú finančnú výpomoc osobám v hmotnej núdzi na úhradu mimoriadnych výdavkov na preklopenie mimoriadnej situácie občana pri zabezpečovaní základných životných podmienok.

Deti v predškolskom veku, žiaci, študenti

Pre deti do 3 rokov nie sú v obci doposiaľ dostupné jasle alebo iné zariadenie, do ktorého by ich bolo možné umiestniť. Deti predovšetkým od 3 do 6 rokov majú možnosť navštevovať materskú školu, ktorá sídli na Nám. V. Dunajského 4/14C. V materskej škole pôsobia 4 pedagogickí, 2 nepedagogickí zamestnanci. V súčasnosti materskú školu navštevuje 37 detí, ktoré sú rozdelené podľa veku do tried. MŠ má vlastné stravovacie zariadenie, v ktorom zabezpečuje pre zamestnancov a deti celodenné stravovanie. Financovanie materskej školy je zabezpečené z rozpočtu obce a príspevkov rodičov. Hlavným cieľom výchovy a vzdelávania v materskej škole je dosiahnutie optimálnej kognitívnej, senzomotorickej, sociálno-citovej úrovne dieťaťa ako základu pre primárne vzdelávanie v základnej škole a pre život v širšom prostredí. Ciele, úlohy a princípy edukačného procesu sú konkrétne obsiahnuté v Školskom vzdelávacom programe, ktorý podporuje dieťa v prostredí MŠ, rozvíja jeho sociálne väzby v prostredí, podporuje jeho vzťah k poznávaniu a učeniu pri uplatnení individuálnych potrieb, najmä prostredníctvom hry. V spolupráci s rodinami chráni práva detí, rešpektuje ich potreby a vytvára podmienky pre spokojnosť všetkých detí, získava dôveru rodičov pri realizácii výchovy a vzdelávania v inštitucionálnom prostredí a pri koordinovanom úsilí o zabezpečovanie spokojnosti a potrieb detí. Všetky ciele, úlohy a zamerania práce materská škola smeruje k čo najkvalitnejšej príprave detí na povinnú školskú dochádzku.

Základná škola v Ľubietovej je plno organizovaná škola s ročníkmi 1. až 9, pričom v každom ročníku je jedna trieda. Budova sa nachádza v strede obce Ľubietová na Nám. V. Dunajského 4/14. Základnú školu navštevuje 148 žiakov. Výuku zabezpečuje 19 pedagogických zamestnancov, z čoho sú 2 vychovávateľky, 3 pedagogickí asistenti. Prevádzku zabezpečuje 5 nepedagogických pracovníkov /ekonomka, referentka PaM, upratovačky, školník/. ZŠ, najmä II. stupeň, navštevujú aj deti zo spádových

obci Strelníky, Povrazník, Lučatín. Financovanie školy je zabezpečené zo štátneho rozpočtu, rozpočtu obce a príspevkov rodičov. V základnej škole aktívne funguje aj školský klub s 52 žiakmi najmä I. stupňa, ktorý pracuje v 2 oddeleniach. krúžková činnosť v samostatných priestoroch školy. K funkčným a vybaveným priestorom školy patria odborné učebne fyziky a chémie, informatické učebne, školské dielne, knižnica, telocvičňa so šatňami, rekonštruovaná kuchyňa so školskou jedálňou. Škola zabezpečuje voľnočasové aktivity prostredníctvom záujmovej činnosti - krúžkov, ktorá sa mení podľa záujmu žiakov a možností školy /krúžky: požiarnický, tanečný, lego, informatický, mladý majster, bádateľský, zdravotnícky .../. Žiaci sú pripravovaní na stredoškolské a vysokoškolské vzdelanie, ktoré obyvatelia získavajú v okolitých mestách, resp. za ním odchádzajú do iných regiónov. Pre úplnosť dodávame, že poskytovanie vzdelania v materskej a základnej škole nie je poskytovaním sociálnych služieb podľa zákona o sociálnych službách. Deti, mládež a aj ostatní obyvatelia majú v obci Ľubietová viaceré možnosti ako využiť svoj voľný čas. V škole pôsobí aj elokované pracovisko ZUŠ Brusno s výtvarným a hudobným odborom. Zo športových aktivít je to najmä futbal, stolný tenis, atletika. Športové aktivity je možné vykonávať hlavne na multifunkčnom ihrisku, ihrisku obce a vonkajšej posilňovni. Obec a záujmové združenia celoročne organizujú viacero podujatí: fašiangy, jarmok, divadelné a hudobné vystúpenia, športové a hasičské súťaže a mnoho ďalších.

Seniori

Opatrovateľskú službu v domácnosti poskytuje obec Ľubietová na neurčitý čas terénnou formou v zmysle § 41 zákona o sociálnych službách od 2020. Opatrovateľská služba je poskytovaná fyzickej osobe, ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby a jej stupeň odkázanosti je najmenej II a fyzickej osobe, ktorá je odkázaná na pomoc pri úkonoch sebaobsluhy, úkonoch starostlivosti o svoju domácnosť a základných sociálnych aktivitách. Poskytovateľom sociálnej služby je obec. V súčasnosti obec zamestnáva 3 opatrovatelky pre 3 opatrovaných občanov.

Obec tiež vyvíja aktivity pre seniorov počas roka a prispieva tak ku skvalitneniu ich života. Pravidelne organizuje stretnutia seniorov, pri príležitosti ktorých venuje osobitnú pozornosť jubilantom. Ďalej usporadúva rôznorodé podujatia. Aj takýmto spôsobom sa samospráva snaží predchádzať sociálnemu vylúčeniu seniorov. Zariadenia poskytujúce sociálne služby seniorom zriadené obcou sa v obci nenachádzajú.

Ťažko zdravotne postihnutí

Na území obce Ľubietová nie je – s výnimkou opatrovateľskej služby – zatiaľ k dispozícii žiadne ďalšie zariadenie primárne určené pre zdravotne ťažko postihnuté osoby. Verejné priestranstvá sú prístupné bezbariérovou vďaka chodníkom s nájazdmi. Verejné budovy sú prístupné ŤZP osobám iba čiastočne. Priority v tejto oblasti predstavujú najmä rozšírenie bezbariérového prístupu pre telesne postihnuté osoby vo verejných budovách a zariadeniach plošinami a výťahmi. Niektoré ďalšie potenciálne ciele boli vytyčené na základe zistení v sociodemografickej analýze.

Osoby ohrozené sociálnym vylúčením

Hoci obec Ľubietová neeviduje veľký počet osôb, ktoré sú ohrozené sociálnym vylúčením (ľudia bez domova, osoby vracajúce sa z výkonu trestu a pod.) sociodemografické štatistiky naznačujú, že týchto osôb je viac. Ide predovšetkým o nezamestnaných a o osoby s nízkym stupňom dosiahnutého vzdelania. Aj keď ide len o nepriamo ohrozených, netreba ich situáciu podceňovať a vývoj ich početnosti neustále monitorovať. Obec v tomto smere poskytuje služby sociálneho poradenstva a terénnej sociálnej práce. Na podporu udržiavania pracovných návykov obec zamestnáva aktivačných pracovníkov na 4 hodiny denne.

Obec Ľubietová disponuje sociálnymi bytmi, tiež poskytuje jednorazovú finančnú výpomoc osobám v nepriaznivej finančnej situácii. Z dostupných údajov UPsVAR má obec 7 poberateľov dávky v hmotnej núdzi (3 ženy, 4 muži)

Zdravotná starostlivosť

Zdravotná starostlivosť je zabezpečená prostredníctvom zdravotného strediska so sídlom na ul. Debnárska 220/1, ktoré prešlo čiastočnou exteriérovou rekonštrukciou. Stredisko poskytuje zdravotnú starostlivosť na úseku všeobecného lekárstva (jedna ambulancia všeobecného lekára pre dospelých). Ambulancia detského lekára je v obci Slovenská Ľupča, občania využívajú aj detských lekárov v Banskej Bystrici. Stomatologická ambulancia sa v obci Ľubietová nenachádza. Hlavnou úlohou v tomto smere je zabezpečiť detského lekára a stomatológa, ktorý by v obci poskytovali ambulantnú službu aspoň trikrát do týždňa. V obci sa nachádza jedna lekáreň. Lekárska pohotovosť je pre občanov spádovo najbližšie v Banskej Bystrici.

8. SWOT ANALÝZA

Na základe vyššie uvedeného popisu súčasnej situácie je možné zostaviť tzv. SWOT analýzu, ktorá sumarizuje silné a slabé stránky obce v oblasti poskytovania sociálnych služieb a identifikuje tiež príležitosti a ohrozenia vplyvajúce na jej rozvoj. Prehľad uvedených atribútov zachytáva nasledujúca tabuľka.

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • Vypracovaný komunitný plán sociálnych služieb ako nástroj strategického plánovania (koncepčný prístup k riešeniu problematiky sociálnych služieb) • existujúce zariadenie opatrovateľskej služby • opatrovateľská služba poskytovaná v domácom prostredí klienta • existujúci denný stacionár • zriadená odľahčovacia služba • ponuka kultúrnych, spoločenských a športových podujatí – forma prevencie pred sociálnym vylúčením • prítomnosť materskej a základnej školy na území obce • prítomnosť zdravotného strediska • aktívna samospráva v oblasti získavania externých finančných prostriedkov na financovanie 	<ul style="list-style-type: none"> • zvyšovanie podielu poproduktívneho obyvateľstva – starnutie obyvateľstva • prirodzený úbytok obyvateľstva • súčasná štruktúra a kapacita poskytovaných sociálnych služieb nereflektujúca potreby cieľových skupín obyvateľstva • odkázanosť obyvateľov na sociálne služby a sociálnu infraštruktúru okolitých sídel (napr. absencia pohotovosti v obci) • chýbajúci komunitní a terénni sociálni pracovníci pre deti, rodiny a seniorov • nízka aktivita občanov odkázaných na sociálnu pomoc pri vyhľadávaní možných riešení ich súčasnej situácie • chýbajúce komunitné centrum • chýbajúce zariadenia pre deti do

<p>rozvojových zámerov</p> <ul style="list-style-type: none"> • Záujem obce skvalitňovať a rozširovať sociálne služby • Majetkovoprávne vysporiadané pozemky pod výstavbu nového Domova seniorov a zariadenia opatrovateľskej služby 	<p>3 rokov</p> <ul style="list-style-type: none"> • nedostatočná kapacita v zariadení opatrovateľskej služby • nedostatok sociálnych bytov • nedostatok preventívnych opatrení
<p>Príležitosti</p>	<p>Ohrozenia</p>
<ul style="list-style-type: none"> • podpora a rozvoj informovanosti obyvateľov obce o poskytovaných sociálnych službách a kompenzáciách • spolupráca so súkromným sektorom a III. sektorom pri poskytovaní sociálnych služieb • možnosť získať externé finančné prostriedky na financovanie rozvojových sociálnych zámerov • odstraňovanie administratívnych bariér • prílev zahraničných investícií (nové pracovné miesta) • možnosti partnerskej spolupráce s inými samosprávami • udržanie súčasnej technickej infraštruktúry (výborné dopravné napojenie na okolité obce a mestá) • podpora bytovej politiky a rozvoj služieb • aktivizácia obyvateľov a nezamestnaných v komunitnej činnosti • oceňovanie občiansky aktívnych osôb a dobrovoľníkov, ktorých činnosť je prospešná pre komunitu • zabezpečenie rekvalifikačných kurzov • charitatívna a dobrovoľnícka činnosť 	<ul style="list-style-type: none"> • presun kompetencií na samosprávy bez adekvátneho presunu finančných prostriedkov • neúspešnosť projektových zámerov • legislatívne zmeny a obmedzenia • zvyšovanie administratívnej záťaže • odliv kvalifikovanej pracovnej sily z obce • negatívny demografický vývoj – starnutie obyvateľstva, prirodzený úbytok • Zvyšovanie počtu ĽZP s nárastom poproduktívneho obyvateľstva • Nízke príjmy seniorov neumožňujúce platiť za sociálne služby • Zlá sociálna a ekonomická situácia rodín

VYHODNOTENIE PLNENIA PREDCHÁDZAJÚCEHO KPSS

Predchádzajúci Komunitný plán sociálnych služieb obce 2017 – 2023 definoval hlavné strategické ciele rozvoja a zabezpečovania poskytovania sociálnych služieb na území obce Ľubietová. Obec sa sústredila na generáciu seniorov, kde dlhodobo rieši pomoc so stravovaním, ale aj dopravnú službu k lekárovi podľa požiadaviek klientov. Taktiež obec využila projekt cez Úrad práce sociálnych vecí a rodiny a zapojila do činnosti pre seniorov aj nezamestnaných, kde sa jedná hlavne o pomoc pri domácich prácach, ako pomoc s palivom, uprataním, prípadne pomoc s nákupom. Pri týchto projektoch mnohokrát bol problém s nájdením záujemcov o túto službu.

Ťažšie a zložitejšie prípady obec riešila podľa aktuálnych potrieb, pričom sa snaží o trend udržania seniorov vo vlastnej domácnosti s podporou opatrovateľskej služby. Obec mala k dispozícii tri opatrovatelky, z čoho sú dve v dôchodcovskom veku a preto je potrebné hľadať riešenia pre zatraktívnenie tohto povolania pre mladšie ročníky žien. Ak bolo potrebné umiestnenie seniorov do domu sociálnych služieb – DSS, za predchádzajúce obdobie sa obec snažila využiť služby lokálnych DSS, hlavne zariadenie DSS – Strom na Strelníkoch a Senior Dobrá Niva so sídlom v Ľubietovej /Hospic Ľubietová/. Zopár záujemcov o pobytovú DSS službu sme vyriešili aj v spolupráci s Banskobystrickým samosprávnym krajom, kde bolo niekoľko klientov umiestnených do DSS v Hriňovej.

Obec má viacero možností na poskytnutie priestoru na stretávanie dôchodcov, v minulosti tu aj pôsobili kluby dôchodcov, ale ich činnosť sa utlmila. Z tohto pohľadu obec si nemôže dovoliť zaplatiť zamestnanca, ktorý by sa staral o náplň v klube dôchodcov, preto obec privíta akúkoľvek iniciatívu, osobnú alebo s tretieho sektora a podporí ju.

Pri detských klientoch sme riešili hlavne intolerancie na potraviny, ale bohužiaľ sa nám nepodarilo presadiť vyriešenie týchto problémov s dodávateľom školskej stravy ZŠ s MŠ T.G. Masaryka Ľubietová.

Obec tiež niekoľko krát využila možnosť poskytnutia jednorazovej sociálnej výpomoci, pre ľudí v náhlej núdzi na preklenutie krízovej situácie.

Vyhodnotenie plnenia predchádzajúceho KPSS pomôže samospráve vo formulovaní cieľov na aktuálne plánovacie obdobie, keďže viaceré z opatrení sú aktuálne aj počas nadchádzajúceho plánovacieho obdobia.

VYHODNOTENIE DOTAZNÍKOVÉHO PRIESKUMU

Sociálne služby, ich ponuku a kvalitu mali možnosť v dotazníkovom prieskume ohodnotiť občania. Dotazník bol dostupný v elektronickej forme na webovej stránke obce www.lubietova.sk a taktiež v papierovej forme na obecnom úrade. Dotazník bol rozdelený na 2 časti – úvodnú a hlavnú časť. Cieľom úvodnej časti bolo zistenie základných charakteristík o respondentoch, prípadne o organizáciách, hlavná časť bola zameraná na zisťovanie spokojnosti a názorov na sociálne služby obce Ľubietová. Zber dotazníkov v papierovej aj elektronickej podobe. Príležitosť vyjadriť svoj názor na sociálne služby obce využilo celkovo 31 občanov a žiadna organizácia.

Z 31 platných dotazníkov 70,96 % vyplnili ženy. Väčšina respondentov býva v Ľubietovej už dlho a svoju obec pravdepodobne dobre poznajú. Pokiaľ ide o vekovú štruktúru respondentov, najpočetnejšia skupina 45,16 % respondentov bola vo veku 50 - 64 rokov, druhú najpočetnejšiu skupinu (25,80 %) tvorili respondenti vo veku 65 - 79 rokov. Nasledovali respondenti vo veku 27 - 49 rokov (19,35 %). Takýto stav je prirodzený, keďže o sociálne služby prejavujú ľudia záujem tým viac, čím viac sa ich týkajú – s pribúdajúcim vekom, zmenou sociálnych potrieb, zmenou sociálnych potrieb svojich rodinných príslušníkov. Z hľadiska vzdelanostnej štruktúry malo v čase konania sa prieskumu najviac respondentov - 41,93 % dosiahnuté stredné odborné vzdelanie s maturitou, 35,48 % stredné vzdelanie bez maturity a vysokoškolské vzdelanie malo 12,9 %. Ostatné skupiny obyvateľstva z hľadiska ekonomickej aktivity boli zastúpené menej ako 10 percentami.

V nasledujúcej textovej časti prinášame výsledky dotazníkového prieskumu.

Otázka č. 1: Aké je zloženie Vašej domácnosti? 29,03 % - obaja rodičia s dieťaťom/deťmi, 38,70 % - viacgeneračná domácnosť, 28,80 % - manželia/partneri žijúci v domácnosti bez detí, resp. deti sú už osamostatnené 56,45 % - jednotlivec s dieťaťom. Do prieskumu sa zapojili prevažne osoby, ktoré bývajú v domácnosti s deťmi a viacgeneračné domácnosti, čo je možné odôvodniť vyššou potrebou hľadať riešenia v sociálnych službách nielen pre seniorov, ale aj pre rodiny s deťmi a mládež.

Otázka č. 2: Ak by ste potrebovali získať informácie o niektorej zo sociálnych služieb poskytovaných v obci, na koho sa obrátite? (Bolo možné označiť viacero odpovedí.) zhodne 16,12 % - získam si informácie z internetu a vyhladáam pomoc u priateľov a rodiny, 67,74 % - kontaktujem obecný úrad, 12,90% - obrátim sa na človeka, ktorý sa s podobným problémom už stretol. Väčšina respondentov volila kombináciu viacerých informačných zdrojov.

Otázka č. 3: Aké sociálne a príbuzné služby v súčasnej dobe využívate? (bez ohľadu na to, či ich využívajú na území obce. Bolo možné vybrať viacero odpovedí.) 58,06 % - nevyžívam žiadnu sociálnu službu, 19,35 % - stravovanie, dovoz obedov, 6,45 % - služby na podporu rodiny s deťmi, 16,12 % - zariadenie opatrovateľskej služby. Väčšina respondentov aktuálne nevyžíva žiadne sociálne služby. Spomedzi respondentov, ktorí nejakú sociálnu službu využívajú, najviac respondentov využíva stravovanie, dovoz obedov, ktorú zabezpečuje obecný úrad..

Otázka č. 4: Aké sociálne služby plánujete využívať v najbližších 5 rokoch? Uveďte aj v súčasnosti využívané sociálne služby, ak ich plánujete využívať aj naďalej. (Bolo možné vybrať viacero odpovedí.) 35,48 % - neplánujem využívať žiadnu sociálnu službu 9,67 % - služby na podporu rodiny s deťmi 41,93 % - stravovanie v jedálni 29,03 % - zariadenie opatrovateľskej služby alebo zariadenie pre seniorov. Respondenti najväčší záujem prejavili o služby stravovania. Takmer 36 % respondentov neplánuje využívať žiadnu sociálnu službu.

Otázka č. 5: Ktorým z nasledujúcich skupín občanov obce by sa podľa vás mala venovať zvýšená pozornosť? 58,06 % - odpovedalo, že zvýšená pozornosť by sa mala venovať všetkým rovnako, 45,06 % seniori, 22,58 % osoby so zdravotným postihnutím a rodiny s deťmi so zdravotným postihnutím, a 12,90 deti a mládež ohrozené chudobou. Ostatné skupiny – týraní ľudia, osamelé matky s deťmi, bezdomovci a rodiny s malými deťmi boli zastúpené menej ako 3 %.

Otázka č. 6: Ste spokojný s ponukou sociálnych služieb poskytovaných obcou? Áno odpovedalo 51,61 % respondentov, 9,67 % nie a neviem posúdiť 38,70%.

Otázka č. 7: Na rozvoj ktorých sociálnych služieb by sa mala samospráva v najbližších 5 rokoch zamerať? (Bolo možné vybrať viacero odpovedí.) 35,48 % - zariadenie pre seniorov, 12,90 % - služba na podporu rodiny s deťmi, 32,25 % - zariadenie opatrovateľskej služby, 54,83 % - domáca opatrovateľská služba, 29,03 % - denný stacionár Viac ako 50 % respondentov má záujem o prepravnú službu a domácu opatrovateľskú službu

Otázka č. 8: Mali by ste záujem o niektorú s podporných služieb ? Stredisko osobnej hygieny 12,90 %, jedáleň 19,35 %, denné centrum pre seniorov 38,70 % a 41,93 % odľahčovacia služba. Je to podporná sociálna služba poskytovaná fyzickej osobe, ktorá opatruje fyzickú osobu s ŤZP. Cieľom odľahčovacej služby je umožniť osobe, ktorá opatruje nevyhnutný odpočinok za účelom udržania jej fyzického a duševného zdravia a prevenciu jeho zhoršenia.

Otázka č. 9: Aká forma sociálnej služby by Vám osobne najviac vyhovovala ?

ambulantná 32,25 % - sa poskytuje osobe, ktorá **dochádza**, je sprevádzaná alebo je dopravovaná do miesta poskytovania sociálnej služby.

terénna 67,74 % - sa poskytuje **osobe v jej prirodzenom sociálnom prostredí**. Možno ju poskytovať aj prostredníctvom terénnych programov, ktorých cieľom je predchádzať sociálnemu vylúčeniu osoby, rodiny a komunity, ktoré sú v nepriaznivej sociálnej situácii.

Na záver ešte niektorí respondenti využili priestor na vyjadrenie názorov a pripomienok. Viacerí vyjadrili názor, že v obci chýbajú služby na podporu rodín s deťmi. Obyvatelia by tiež uvítali výraznejšiu pomoc a poradenstvo pre sociálne slabších a celkovo zvýšiť informovanosť v oblasti sociálnych služieb.

Jednou z pripomienok bolo aj vyriešenie bývania pre zdravých seniorov, čo by v praxi znamenalo vybudovanie centrálného bývania s vykurovaním a možnosťou stravovania. Jedná sa o zdravých seniorov, ktorí z finančných dôvodov a veku nevládajú prevádzku svojich rodinných domov.

Po vyhodnotení dotazníkov od obyvateľov je zrejmé, že mnohí obyvatelia Ľubietovej nemajú dostatočné informácie o oblasti poskytovaní sociálnych služieb. Na základe toho sme dospeli k záveru, že kvalitu a rozsah sociálnych služieb nevedia posúdiť, nakoľko im chýba dostatočná informovanosť, ktorá by sa mohla zvýšiť napr. dňom otvorených dverí u sociálneho pracovníka alebo letákovou informačnou kampaňou.

Do prieskumu sa organizácie nezapojili.

STRATEGICKÁ ČASŤ

Vízia

Vízia je súhrnom predstáv o želanej situácii, konečnom stave, ktorý má byť samosprávou dosiahnutý na konci plánovacieho obdobia v roku 2029. Vízia pre oblasť poskytovania sociálnych služieb obce Ľubietová bola sformulovaná na základe identifikovania silných a slabých stránok, hrozieb a príležitostí (SWOT analýzy). Keďže do spracovania komunitného plánu boli zapojení zástupcovia obecného úradu, odborníci na sociálnu oblasť, poskytovatelia, užívatelia sociálnych služieb, ako aj široká verejnosť, je vízia adekvátnym odrazom potrieb všetkých zúčastnených partnerov.

Hlavným cieľom strategickej vízie je poskytnúť smer pre strategické plánovanie, ako aj pre implementáciu navrhnutých opatrení. Vízia tiež vykresľuje želanú budúcnosť tým, ktorí v obci žijú, pracujú v nej, navštevujú ju, či v nej podnikajú, alebo ktorí tu plánujú investovať. Súčasný strategický plánovanie a strategická vízia predstavujú dohovor medzi lokálnymi lídrami na prioritách budúceho rozvoja. Toto poslanie strategickej vízie sa najlepšie naplní vtedy, keď je jej obsah stručný, výrečný a pôsobivý v najširšom zmysle slova. Okrem motivácie má vízia aj marketingový, respektíve propagačný účel. Predáva daný región/lokalitu, predáva úsilie svojej komunity čeliť aktuálnym trendom a vytvárať lepšie podmienky pre regionálny rozvoj. Propaguje obec vo svete, na úradoch a medzi partnermi, ale rovnaký význam má aj vnútorná propagácia, keďže zabezpečuje usporiadanie, identitu a spoločný účel činnosti rozvoja.

V nadväznosti na uvedené bola formulovaná vízia obce Ľubietová pre oblasť poskytovania sociálnych služieb:

Perspektívou obce Ľubietová je vytvoriť samosprávu s kvalitnou sociálnou infraštruktúrou s možnosťami na dobré bývanie, kultúrne a športové vyžitie. Konanie obce bude v súlade s cieľom zlepšiť prístup občanov k sociálnym službám urobiť sociálne služby kvalitnejšími, rozmanitejšími a adresnejšími. Obec bude naklonená inovatívnym prístupom s cieľom riešiť nové výzvy.

Vízia obce bude naplnená realizáciou Komunitného plánu sociálnych služieb obce Ľubietová na roky 2023 – 2028. Obecný úrad bude rozvoj oblasti poskytovania sociálnych služieb pravidelne monitorovať, vyhodnocovať a komunitný plán aspoň raz ročne aktualizovať, a to opätovne aj v interakcii s ostatnými partnermi, ktorých sa komunitné plánovanie týka. Takýmto spôsobom bude komunitný plán nepretržite odrážať aktuálne potreby obyvateľov a situáciu v oblasti poskytovania sociálnych služieb na jednej strane a aktuálne možnosti a zámery obce na druhej strane.

Návrh stratégie rozvoja

S cieľom dosiahnuť vytýčenú víziu navrhla obec Ľubietová stratégiu rozvoja sociálnych služieb. Vďaka naplánovaniu jednotlivých krokov obec už na začiatku plánovacieho obdobia vie, na aký zámer, kedy a koľko finančných prostriedkov bude potrebovať, čo jej umožní lepšie, organizovanejšie a efektívnejšie naplňať jednotlivé zámery a následne aj vyhodnocovať úspešnosť svojho konania. Z tohto dôvodu by stratégia rozvoja nemala byť príliš ambicióznou, ale mala by zohľadňovať súčasné podmienky na jednej strane a reálne dostupné možnosti obce na druhej strane. Iba stanovením racionálnych cieľov môže samospráva dosiahnuť skutočný rozvoj, naopak, vymenovaním dlhého zoznamu nereálnych opatrení iba podporí frustráciu z neschopnosti zmeniť súčasný stav k lepšiemu.

Komunitný plán obce Ľubietová vychádza z Národných priorít rozvoja sociálnych služieb na roky 2021 – 2030. Cieľom národných priorít je vymedziť rozvojovú trajektóriu sociálnych služieb na Slovensku do roku 2030. Pre zabezpečenie podmienok rozvojovej trajektórie sociálnych služieb pre obdobie rokov 2021-2030 je nevyhnutné naplniť nasledovné predpoklady, ktoré predstavujú pre napĺňanie NPRSS nevyhnutné vstupy:

A. Vytvorenie strategického rámca sociálnych služieb do roku 2030 v Slovenskej republike

B. Zabezpečenie finančnej a personálnej udržateľnosti rozvoja sociálnych služieb

C. Prepájanie sociálnych služieb s inými verejnými službami v rámci podpory sociálnej inklúzie zraniteľných jednotlivcov, rodín, skupín a komunit

NP1: Prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť a podporu s cieľom zabezpečenia dostupnosti rôznorodých sociálnych služieb komunitného charakteru v súlade s potrebami cieľových skupín sociálnych služieb

NP2: Zavedenie systému integrovanej sociálno-zdravotnej starostlivosti

NP3: Podpora prepájania sociálnych služieb a neformálnej (najmä rodinnej) starostlivosti ako súčasti systému starostlivosti o osoby odkázané na pomoc inej fyzickej osoby

NP4: Podpora zvyšovania kvality sociálnych služieb Predpokladá sa, že národné priority si následne nižšie územné jednotky rozpracujú vo svojich koncepcných a plánovacích dokumentoch.

Ďalej KPSS obce Ľubietová vychádza z Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Ľubietová na roky 2021– 2030. Na obdobie rokov 2024 – 2029 si obec Ľubietová stanovila cieľ, na dosiahnutie ktorého si vytýčila nasledujúce zámery:

CIELE A AKTIVITY OBCE Ľubietová NA ROKY 2024 – 2029 PRE OBLASŤ POSKYTOVANIA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Cieľ	Zámer/aktivita
Zvýšenie dostupnosti a skvalitnenie sociálnych a komunitných služieb	1. Rozšírenie terénnej opatrovateľskej služby
	2. Podpora poradenskej činnosti
	3. Bezbariérové prístupy do verejných budov
	4. Príspevok na stravovanie seniorov
	5. Vytváranie príležitostí pre príchod nových všeobecných a odborných lekárov - pre dospelých, detská ambulancia, stomatológ
	6. Vybudovanie interiérového centra pre rodiny s deťmi
	7. Centrum podporovaného bývania pre seniorov
	8. Podporiť zachovanie prípadné rozšírenie DSS Strom na Strelníkoch tak, aby občania Ľubietovej mali lepšiu dostupnosť k pobytovým službám

Plán financovania

V tejto časti KPSS prinášame sumár jednotlivých zámerov (akčný plán), prehľad financovania zámerov v jednotlivých rokoch plánovacieho obdobia a celkovú potrebu finančných prostriedkov. Keďže možnosti obecného rozpočtu sú obmedzené, má obec Beluša v rámci plánovacieho obdobia 2023 – 2027 záujem okrem vlastných finančných prostriedkov využívať aj prostriedky zo štátneho rozpočtu a fondov EÚ, prípadne alternatívne zdroje financovania (dary a pod.).

Okrem snahy obce o zrealizovanie vytýčených strategických zámerov bude obecný úrad počas aktuálneho plánovacieho obdobia 2024 – 2029:

- vyvíjať aktivity podporujúce zotrvanie občanov v domácom prostredí,
- pokračovať v súčasných aktivitách, poskytovaných sociálnych službách a príspevkoch,
- zabezpečovať dosahovanie štandardov kvality sociálnych služieb a zvyšovanie odbornosti zamestnancov,
- uskutočňovať opatrenia, ktorými sa adaptuje systém poskytovania sociálnych služieb obce na prípadné novely zákona o sociálnych službách,
- aktualizovať všeobecne záväzné nariadenia obce v zmysle platnej legislatívy,
- zohľadňovať navrhnuté strategické zámery pri schvaľovaní rozpočtu obce

Realizačná časť

Realizačná časť bližšie vysvetľuje časový harmonogram realizácie KPSS, hodnotenie a monitorovanie činností počas ich priebehu. Záznamy z monitorovania budú priebežne doplňané počas obdobia realizácie aktivít.

AKČNÝ PLÁN OBCE Ľubietová na roky 2024 – 2029 PRE OBLASŤ POSKYTOVANIA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Zámer/aktivita	Obdobie realizácie	Náklady (v eur)
1.Rozšírenie terénnej opatrovateľskej služby	2024 – 2028	200.000
2.Podpora poradenskej činnosti	2024 – 2028	2.000
3. Bezbariérové prístupy do verejných budov	2024 – 2028	10.000
4. Príspevok na stravovanie seniorov	2024 – 2028	2.500
5.Vytváranie príležitostí pre príchod nových všeobecných a odborných lekárov -pre dospelých, detská ambulancia, stomatológ	2024 – 2028	300.000
6. Vybudovanie interiérového centra pre rodiny s deťmi	2024 – 2028	3.000
7. Centrum podporovaného bývania pre seniorov /existujúca štúdia na zdravotnom stredisku/	2024 – 2028	1.200.000
8. Podporiť zachovanie prípadné rozšírenie DSS Strom na Strelníkoch tak, aby občania Ľubietovej mali lepšiu dostupnosť k pobytovým službám	2024 – 2028	1.000.000

Základné údaje o projektovom zámere č. 1

Názov projektu	Rozšírenie terénnej opatrovateľskej služby					
Druh sociálnej služby	§ 41 zákona o sociálnych službách					
Forma sociálnej služby	Terénna					
Cieľová skupina sociálnej služby	Fyzická osoba, ktorej stupeň odkázanosti je najmenej II a je odkázaná na pomoc pri úkonoch sebaobsluhy, úkonoch starostlivosti o svoju domácnosť a základných sociálnych aktivitách					
Poskytovateľ sociálnej služby	Obec Ľubietová					
Kontaktná osoba	Ing. Pavel Zajac					
Začatie a ukončenie projektu	trvá					
Organizačné a prevádzkové podmienky	<p>Opatrovateľskou službou sa poskytujú úkony, ktoré určuje obec v hodinách alebo podľa jednotlivých úkonov. Minimálny rozsah úkonov sebaobsluhy nesmie byť nižší, ako je minimálny rozsah zodpovedajúci stupňu odkázanosti fyzickej osoby, ak sa poskytovateľ s prijímateľom sociálnej služby na návrh prenajímateľa sociálnej služby nedohodne inak v zmluve o poskytovaní sociálnej služby.</p> <p>Opatrovateľskú službu nemožno poskytovať osobe:</p> <p>a) ktorej sa poskytuje celoročná pobytová sociálna služba</p> <p>b) ktorá je opatrovanou fyzickou osobou, ktorej sa poskytuje peňažný príspevok na opatrovanie podľa osobitného predpisu, ak tento zákon neustanovuje inak</p> <p>c) ktorej sa poskytuje peňažný príspevok na osobnú asistenciu podľa osobitného predpisu</p> <p>d) ktorej je nariadená karanténa pre podozrenie z nákazy prenosnou chorobou a pri ochorení touto nákazou</p>					
Stav projektu pred realizáciou	Nedostatočné kapacity opatrovateľskej služby, narastajúci dopyt po tejto službe, negatívny demografický vývoj – starnutie obyvateľstva.					
Cieľ projektu	Rozšírenie kapacít opatrovateľskej služby v domácom prostredí klienta.					
Indikátory monitoringu	Merná jednotka	2024	2025	2026	2027	2028
	Počet klientov	3	4	5	6	7
	Počet opatrovateľov	3	3	4	4	5
Požiadavky na kapacitu sociálnej služby	Existujúca kapacita: 3 klienti a 3 opatrovatelia Potrebná kapacita: 5 klientov a 7 opatrovateľov Navýšenie kapacít: cca 2 opatrovateľov					
Riziká	Nedostatok kvalifikovanej pracovnej sily (opatrovateľov), kvalita opatrovateľov					

Financovanie projektu		
Druh výdavku	Termín (rok)	Náklady spolu (v eur)
Realizácia projektu	trvá	200.000

Základné údaje o projektovom zámere č. 2

Názov projektu	Podpora poradenskej činnosti					
Druh sociálnej služby	§ 19 zákona o sociálnych službách					
Forma sociálnej služby	odborná					
Cieľová skupina sociálnej služby	Seniori, obyvatelia odkázaná na sociálnu pomoc, rodiny s deťmi					
Poskytovateľ sociálnej služby	Obec Ľubietová					
Kontaktná osoba	Ing. Pavel Zajac					
Začatie a ukončenie projektu	trvá					
Organizačné a prevádzkové podmienky	Vybavenie osobitnej kancelárie a IT					
Stav projektu pred realizáciou	Nedostatok preventívnych opatrení, nedostatočná informovanosť verejnosti, nízka aktivita občanov pri vyhľadávaní možných riešení ich nepriaznivej sociálnej situácie					
Cieľ projektu	Informovanie, pomoc pri hľadaní riešení v zlej sociálnej situácie					
Indikátory monitoringu	Merná jednotka	2024	2025	2026	2027	2028
	Počet poskytujúcich	1	1	1	1	1
	Počet prijímajúcich	4	6	8	10	12
Požiadavky na kapacitu sociálnej služby	Existujúca kapacita: 0 Potrebná kapacita: 12 Navýšenie kapacít: ----					
Riziká	Zvolenie vhodných nástrojov poradenskej činnosti, kvalifikovanosť osôb poskytujúcich poradenstvo, nezáujem obyvateľov					
Poznámky	----					
Financovanie projektu						
Druh výdavku	Termín (rok)		Náklady spolu (v eur)			
Realizácia projektu	trvá		2.000			

Základné údaje o projektovom zámere č. 3

Názov projektu	Bezbariérové prístupy so verejných budov					
Druh sociálnej služby	Nie je sociálnou službou					
Forma sociálnej služby	odborná					
Cieľová skupina sociálnej služby	ŽZP, obyvatelia a návštevníci obce Ľubietová					
Poskytovateľ sociálnej služby	Obec Ľubietová					
Kontaktná osoba	Ing. Pavel Zajac					
Začatie a ukončenie projektu	2025					
Organizačné a prevádzkové podmienky	Vybudovanie výťahov					
Stav projektu pred realizáciou	Nízka úroveň bezbariérových prístupov do verejných budov					
Cieľ projektu	Plná bezbariérovosť verejných budov, vybudovanie bezbariérového prístupu a uľahčenie pohybu osobám s pohybovými ťažkosťami, ŽZP a kočíkom.					
Indikátory monitoringu	Merná jednotka	2024	2025	2026	2027	2028
	Počet dotknutých budov	1	1	1	1	1
Riziká	Nedostatok finančných prostriedkov obce, absencia vhodnej výzvy, neschválenie žiadosti o NFP, komplikácie v procese verejného obstarávania, spoľahlivosť dodávateľa stavebných prác, kvalita dodaných stavebných prác					
Poznámky	----					

Financovanie projektu		
Druh výdavku	Termín (rok)	Náklady spolu (v eur)
Realizácia projektu	2025 - 2027	10.000

Základné údaje o projektovom zámere č. 4

Názov projektu	Príspevok na stravovanie seniorov					
Druh sociálnej služby	terénna					
Forma sociálnej služby	terénna					
Cieľová skupina sociálnej služby	Fyzická osoba, ktorá nemá zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb, má ťažké zdravotné postihnutie alebo nepriaznivý zdravotný stav alebo dovŕšila dôchodkový vek.					
Poskytovateľ sociálnej služby	Obec Ľubietová					
Kontaktná osoba	Ing. Pavel Zajac					
Začatie a ukončenie projektu	- trvá					
Organizačné a prevádzkové podmienky	Príspevok na stravu podľa výšky dôchodku					
Stav projektu pred realizáciou	- Služba sa poskytuje, bez príspevku					
Cieľ projektu	- Poskytnutie príspevku na stravovanie podľa výšky dôchodku					
Indikátory monitoringu	Merná jednotka	2024	2025	2026	2027	2028
	Počet poberateľov	0	5	7	7	9
Riziká	Nedostatok finančných prostriedkov obce					
Poznámky	----					

Financovanie projektu		
Druh výdavku	Termín (rok)	Náklady spolu (v eur)
Realizácia projektu	2025 - 2027	2.500

Základné údaje o projektovom zámere č. 5

Názov projektu	Vytváranie príležitostí pre príchod nových všeobecných a odborných lekárov -pre dospelých, detská ambulancia, stomatológ					
Druh sociálnej služby						
Forma sociálnej služby						
Cieľová skupina sociálnej služby	Obyvateľstvo obcí Ľubietová, Strelníky Povrazník					
Poskytovateľ sociálnej služby	Obec Ľubietová					
Kontaktná osoba	Ing. Pavel Zajac					
Začatie a ukončenie projektu	trvá					
Organizačné a prevádzkové podmienky	Vytvoriť podmienky na príchod lekárov do tohto regiónu, hlavne všeobecného lekára, stomatológa a pediatra					
Stav projektu pred realizáciou	Všeobecný lekár chodí jeden deň v týždni a stomatológ a pediater tu nie sú vôbec.					
Cieľ projektu	Vytvoriť priestor na ambulancie lekárov.					
Indikátory monitoringu	Merná jednotka	2024	2025	2026	2027	2028
	Počet ambulancií	1	1	1	1	1
	Počet lekárov	1	1	1	1	2
Požiadavky na kapacitu sociálnej služby	Existujúca kapacita: 1 Potrebná kapacita: 3 Navýšenie kapacít: 2					
Riziká	Nedostatok lekárov v rámci celého štátu Vyriešenie financovania prestavby cez projekt.					
Poznámky	----					

Financovanie projektu		
Druh výdavku	Termín (rok)	Náklady spolu (v eur)
Realizácia projektu	2027	300.000

Základné údaje o projektovom zámere č. 6

Názov projektu	Vybudovanie interiérového centra pre rodiny s deťmi
Druh sociálnej služby	Nie je sociálna služba
Forma sociálnej služby	terénna
Cieľová skupina sociálnej služby	Obyvatelia obce, rodiny s deťmi
Poskytovateľ sociálnej služby	Obec Ľubietová
Kontaktná osoba	Ing. Pavel Zajac
Začatie a ukončenie projektu	- trvá
Organizačné a prevádzkové podmienky	Vlastný priestor
Stav projektu pred realizáciou	- momentálne v obci nie je žiadne centrum pre rodiny s deťmi (herňa)
Cieľ projektu	- cieľom je vybudovanie nového centra (herne) pre rodiny s deťmi
Riziká	Nedostatok finančných prostriedkov obce, vhodný priestor
Poznámky	----

Financovanie projektu		
Druh výdavku	Termín (rok)	Náklady spolu (v eur)
Realizácia projektu	2025 - 2027	3.000

Základné údaje o projektovom zámere č. 7

Názov projektu	Centrum podporovaného bývania pre seniorov					
Druh sociálnej služby						
Forma sociálnej služby	Pobytová					
Cieľová skupina sociálnej služby	Nízkopříjmová fyzická osoba, ktorej stupeň odkázanosti je najmenej II a je odkázaná na pomoc pri úkonoch sebaobsluhy, úkonoch starostlivosti o svoju domácnosť a základných sociálnych aktivitách					
Poskytovateľ sociálnej služby	Obec Ľubietová					
Kontaktná osoba	Ing. Pavel Zajac					
Začatie a ukončenie projektu	2026					
Organizačné a prevádzkové podmienky	Cieľom je vyriešiť nízkopříjmovú skupinu obyvateľstva, ktorá potrebuje občasnú starostlivosť. Obec vybuduje 12 jednoizbových bytov, ktoré sa budú môcť použiť na bývanie nízkopříjmových dôchodcov, prípadne slobodné matky s deťmi. Spôsob financovania cez Štátny fond rozvoja bývania.					
Stav projektu pred realizáciou	Vypracovaná štúdia					
Cieľ projektu	Rozšírenie kapacít opatrovateľskej služby v domácom prostredí klienta.					
Indikátory monitoringu	Merná jednotka	2024	2025	2026	2027	2028
	Počet klientov					12
	Počet opatrovateľov					1
Požiadavky na kapacitu sociálnej služby	Existujúca kapacita : 0 Potrebná kapacita:: 12 klientov a 1 opatrovateľov Navýšenie kapacít : 12 klientov a 1 opatrovateľov					
Riziká	Nedostatok kvalifikovanej pracovnej sily (opatrovateľov), kvalita opatrovateľov					
Poznámky	----					

Financovanie projektu		
Druh výdavku	Termín (rok)	Náklady spolu (v eur)
Realizácia projektu	2026	1.200.000

Základné údaje o projektovom zámere č. 8

Názov projektu	Podporiť zachovanie prípadné rozšírenie DSS Strom na Strelníkoch tak, aby občania Ľubietovej mali lepšiu dostupnosť k pobytovým službám					
Druh sociálnej služby	pobytová					
Forma sociálnej služby						
Cieľová skupina sociálnej služby	Fyzická osoba, ktorej stupeň odkázanosti je najmenej IV a je odkázaná na pomoc pri úkonoch sebaobsluhy, úkonoch starostlivosti					
Poskytovateľ sociálnej služby	Obec Ľubietová					
Kontaktná osoba	Ing. Pavel Zajac					
Začatie a ukončenie projektu	trvá					
Organizačné a prevádzkové podmienky	Vyriešiť a pomôcť s rozšírením kapacít a prevádzkou DSS Strom na Strelníkoch a zachovanie štatútu verejného poskytovateľa služby. Rozšírenie kapacity na 50 klientov, vybudovanie bývania pre zahraničné opatrovatelky, ktoré by sa striedali na 2-3 týždňových turnusoch.					
Stav projektu pred realizáciou	Nízka kapacita zariadenia, nedostatok personálu, nedostatok financií.					
Cieľ projektu	Rozšírenie pobytových služieb.					
Indikátory monitoringu	Merná jednotka	2024	2025	2026	2027	2028
	Počet poskytujúcich	1	1	1	1	1
	Počet prijímajúcich	21	21	21	50	50
Požiadavky na kapacitu sociálnej služby	Existujúca kapacita: 21 Potrebná kapacita: 50 Navýšenie kapacít: 29					
Riziká	Dohoda medzi obcami Strelníky, Ľubietová prípadne Povrazník. Vyriešenie financovania prestavby cez projekt.					
Poznámky	----					

Financovanie projektu		
Druh výdavku	Termín (rok)	Náklady spolu (v eur)
Realizácia projektu	2026	1.000.000

Časový plán realizácie KPSS

Zámer/aktivita	2024	2025	2026	2027	2028
1. Rozšírenie terénnej opatrovateľskej služby					
2. Podpora poradenskej činnosti					
3. Bezbariérové prístupy do verejných budov					
4. Príspevok na stravovanie seniorov					
5. Vytváranie príležitostí pre príchod nových všeobecných a odborných lekárov -pre dospelých, detská ambulancia, stomatológ					
6. Vybudovanie interiérového centra pre rodiny s deťmi					
7. Centrum podporovaného bývania pre seniorov /existujúca štúdia na zdravotnom stredisku/					
8. Podporiť zachovanie prípadné rozšírenie DSS Strom na Strelníkoch tak, aby občania Ľubietovej mali lepšiu dostupnosť k pobytovým službám					

Monitorovanie a hodnotenie

Proces monitorovania a hodnotenia je dôležitou súčasťou realizácie projektových zámerov (aktivít), ktoré boli zadané v rámci rozvojovej stratégie komunitného plánu. Pomáha zistiť, či sa dodržiava stanovený plán a odhaľuje prípadné chyby a riziká, ktoré môžu nastať pri jeho realizácii. Princípy dobrého spravovania pri realizácii Komunitného plánu sociálnych služieb:

- Participácia - zabezpečenie účasti tých, ktorí „musia“ byť zainteresovaní a umožnenie účasti tých, ktorí „chcú“ byť zainteresovaní
- Transparentnosť - rozhodovanie v ktorejkoľvek činnosti pri realizácii KPSS je uskutočnené na základe dopredu známych kritérií
- Verejná zodpovednosť - dodržiavanie zvolených kritérií merania výkonnosti, dodržiavanie práva a administratívnych postupov, jasná komunikácia cieľov

Zásady uplatňovania komunitného plánu sociálnych služieb

- KPSS je základným rozvojovým dokumentom, na ktorý sa musí prihliadať pri profilovaní všetkých rozvojových a rozvoj podporujúcich aktivít v oblasti sociálnych služieb.
- KPSS je záväzným pre tvorbu rozpočtu obce a jeho aktivity sú premietnuté do rozpočtu obce.
- KPSS je základným podkladom pre tvorbu sociálnych projektov.
- KPSS je rozvojový dokument, ktorého aktivity obec priamo realizuje (obec ako realizátor), alebo vytvára a podporuje vytvorenie podmienok na ich realizáciu (obec ako iniciátor, partner) inými subjektmi v prospech sociálneho rozvoja obce
- KPSS je rozvojový usmerňujúci dokument pre všetky subjekty existujúce či vykonávajúce činnosť na území obce, ktoré chcú realizovať činnosti sociálneho rozvojového charakteru (podnikateľské subjekty, odborné organizácie, štátne orgány, mimovládny sektor).
- KPSS je otvorený, verejne dostupný dokument, priebežne aktualizovaný a reagujúci na prichádzajúce podnety, príležitosti a zmeny vnútorného a vonkajšieho prostredia.
- Za implementáciu, aktualizáciu a komunikáciu KPSS sú zodpovedné volené a výkonné orgány samosprávy obce. Aby bol implementačný mechanizmus KPSS efektívny, musí mať obec jasne popísané činnosti, aktivity až úlohy, ktorými sa bude KPSS zabezpečovať na úrovni programovej, realizačnej a vyhodnocovacej.

Realizácia Komunitného plánu sociálnych služieb v obci Ľubietová bude pozostávať z vykonávania aktivít navrhnutých v komunitnom pláne, ktorý sa bude každoročne aktualizovať.

Medzi kľúčové úlohy manažmentu obce bude patriť:

- realizovať projekty, ktoré prinesú pre obec želaný efekt a budú trvalo udržateľné,
- vyčleniť z rozpočtu obce finančné prostriedky potrebné na realizáciu navrhnutých aktivít, — podporovať spoluprácu hlavných aktérov rozvoja obce a koordinovať ich aktivity,
- pravidelne monitorovať aktivity a vyhodnocovať plnenie akčného plánu na základe vopred stanovených merateľných ukazovateľov.

Komunitný plán bude obec vyhodnocovať každoročne vždy k 31. 12. kalendárneho roka v priebehu platnosti komunitného plánu. Informatívna správa o plnení komunitného plánu bude predkladaná na rokovaní Obecného zastupiteľstva v Ľubietovej. Pracovná skupina Komunitného plánu sociálnych

služieb obce Ľubietová nemala k finálnemu návrhu žiadne pripomienky a odporúča Obecnému zastupiteľstvu v Ľubietovej schváliť dokument v navrhovanom znení.

Komunitný plán je otvorený dokument, ktorý je potrebné prispôbovať meniacim sa podmienkam, ktoré budú vyplývať z legislatívnych zmien, z potrieb obyvateľstva, z personálneho, materiálne – finančného zabezpečenia a pod. Komunitný plán sa bude dopĺňať a aktualizovať o nové aktivity podľa potreby rozvoja sociálnej oblasti, čím sa zabezpečí jeho aktuálnosť a zmysluplosť.

Komunitný plán sociálnych služieb bol schválený Obecným zastupiteľstvom 2. decembra 2024, uznesením OcZ 18 – 6/2024.

Na vypracovaní komunitného plánu sociálnych služieb sa podieľali:

- Zuzana Kútna
- Ing. Pavel Zajac
- široká verejnosť prostredníctvom dotazníkového prieskumu

Záver

Komunitný plán sociálnych služieb je kľúčovým nástrojom komunitného plánovania, ktorý slúži na vybudovanie a doplnenie potrebnej sociálnej infraštruktúry v obci a zlepšenie poskytovania sociálnych služieb svojim obyvateľom.

Aj keď žijeme v turbulentnom, rýchlo sa meniacom prostredí, predstavuje komunitný plán významný oporný bod v procese plánovania sociálnych služieb, ktoré je nevyhnutné pre efektívnu organizáciu a zabezpečenie širokej škály činností umožňujúcich dosiahnuť lepšiu kvalitu, širšie portfólio a vyššiu adresnosť sociálnych služieb. Zostavenie komunitného plánu i komunitné plánovanie ako také úzko súvisí a nadväzuje na jeden zo základných strategických dokumentov – program hospodárskeho a sociálneho rozvoja. Zatiaľ čo program rozvoja posudzuje a stanovuje ciele pre 3 prioritné oblasti, komunitný plán zameriava svoju pozornosť výhradne na jednu, sociálnu oblasť.

Cieľom komunitného plánu nie je vymenovať rad opatrení, ktoré by samospráva chcela, avšak nemôže uskutočniť, ale stanoviť reálne zámery, ktoré má obec možnosť zrealizovať počas aktuálneho plánovacieho obdobia. Komunitný plán je zostavovaný ako otvorený dokument, ktorý je možné priebežne aktualizovať, vďaka čomu operatívne reaguje na nové výzvy a poskytuje k nim hneď aj príslušné riešenia. Vzhľadom na uvedené je potrebné komunitné plánovanie nielen realizovať, ale jeho plnenie aj monitorovať, priebežne vyhodnocovať a korigovať.

Obec Ľubietová si v nadväznosti na zistené potreby na obdobie rokov 2024 – 2029 vytýčila v sociálnej oblasti 6 strategických zámerov. Zrealizovaním vytýčených zámerov bude naplnená vízia obce na roky 2024 – 2029, čím sa kvalita a dostupnosť sociálnych služieb poskytovaných obcou výrazne zlepší. V tejto súvislosti plní komunitný plán nielen funkciu strategického dokumentu pre samosprávu a informačnú funkciu pre verejnosť, ale vystupuje tiež ako nástroj monitoringu.

Na zostavení Komunitného plánu sociálnych služieb sa podieľali zástupcovia obecného úradu, široká verejnosť ako aj na tento účel zriadená pracovná komisia.

Dokument bol spracovaný v súlade so zákonom č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov ako aj v súlade s inými legislatívnymi normami a strategickými dokumentmi. Vzhľadom na uvedené predstavuje Komunitný plán sociálnych služieb na roky 2024 - 2029 cenný nástroj riadenia lokálnych procesov a dosahovania pokroku v oblasti poskytovania sociálnych služieb na lokálnej úrovni.

Zdroje

1. Komunitný plán sociálnych služieb obce Ľubietová 2017 - 2022.
2. Národná stratégia regionálneho rozvoja Slovenskej republiky.
3. Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2012 - 2030.
4. Národný akčný plán prechodu z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť v systéme sociálnych služieb na roky 2016 - 2020.
5. Národný program aktívneho starnutia 2021 - 2030.
6. Národný program rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2021 – 2030.
7. Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2021 - 2027.
8. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Ľubietová na roky 2021 - 2027.
9. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Banskobystrického kraja na obdobie 2013 – 2023.
10. Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2021.
11. Stratégia Európa 2030.
12. Štatistický úrad Slovenskej republiky.
13. Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky.
14. Všeobecne záväzné nariadenie obce Ľubietová č. o poskytovaní finančnej pomoci a jednorazového finančného príspevku pri narodení dieťaťa
15. Zákon č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
16. Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov.
17. Webová stránka obce Ľubietová www.lubietova.sk
18. Woleková, H. – Mezianová M.: Mini príručka pre komunitné plánovanie sociálnych služieb, 2004.
19. Filipová, M. – Woleková, H. – Petijová, M.: Komunitný plán sociálnych služieb, Metodická príručka, 2018